

Arjegyzéke

a francia modor szerint alkotott

BUDAI MALOM-KÖVEKNEK

BLUM JÁNOS

gőzmalom-birtokostól Budán.

Tiszta arak itt helyben készpénzben.

1 pár 36" átmérőjű	80 ft. oszt. ért.
1 " 42"	110 ft. "
1 " 48"	140 ft. "

Mint hogy ezen kövek a leggodosabban vannak összeállítva, tartós élességüknek fogva darálása és finomlérére épen úgy, mint közönséges őrlésre előnyösen alkalmazhatók, bátorodom tehát azokat a tisztelt malombirtokosoknak ezennel a legjobban ajánlani. — Fentjegyzett köveken kívül készítek én tetszés szerinti nagyságban is, és minden egy hüvelyknyi több átmérőért 6 frot számított.

Budán, 1865. május 1-jén.
1168 (1) BLUM JÁNOS, gőzmalomtulajdonos.

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegzei földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatók szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon kívül kezeskedik még a záloglevelek biztosságáért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jóállása

az intézet valamennyi adósának, kik egyetemlegesen, egy mindnyájáért és mindnyája egyérről, egész ingó és ingatlan vagyontukkal kezeskednek a záloglevelek birtokosainak az intézet kötelezettségéért.

A záloglevelek, melyek 3 1/2 év alatt, félévenkénti nyilvános sorsolás után teljes névértékük szerint visszafizetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyereményt, mely a teljes névértékben visszaváltás folytán a vásárlási ár és a névérték közötti különbözetről fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszabványokkal van ellátva, melyek ávenként kétszer, és pedig május és november 1-én napján, minden adótevés nélkül, vándorolnak be, s pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárában, hanem minden európai börzепiacon, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfelsőbb rendeltetés szerint

árvapénzek, alapítványok,

s egyebek biztosítására is fordíthatók, különösen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezésekre és az aggkor biztosítására,

miután föltétlenül biztosítékok, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyereményt

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók PESTEN: Malvieux C. J. Wahrmann és fia Barón testvérek című kereskedő-házaknál; — BECSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein uraknál; — vidéken: a Magyar biztosító-társaság főügynökségeinek legnagyobb részénél; bérmentesítve külföldtől azonban posta útján magától az intézettel is megszerezhetők.

Közállományi meghatalmazás alapján ügyvédi irodámat

f. h. 24-én megnyitottam Déván, barát-ter 506-ik sz. a., mit is a t. cz. közönségnek szolgálakésszégemet ajánlván, ezennel köz-hírré teszek. — Déva, 1865. május 31-én.

Lehmann Róbert, 1159 (1-3) orsz. hites ügyvéd.

Fogorvosi ajánlat.

Vulkanit fogorok és egyes fogak, amerikai modor szerint, melyek minden eddig ismert készítményt sok előnyük által felülmúlnak, igen széleszerű módon készítenek és tétetnek be

HEKSCH J. G.

fogorvos által, József-ter 3-ik szám alatt, a fők-bankkal szemben. (15-50)

987

LÁNG M.

Pesten, nagy-hidutca, báró Sina-házban 2-ik sz. a., az „angol királynő“ szálloda mellett,

ajánlja nagyban színtugy mint kieszinyben legjutányosb áron szép és dús választéku belföldi, száez, angol és francia

PORCELLÁN és WEDGEWOOD asztali-, thea-, kávé-, esemege-edényeit, fényűzési cikkeit, pipere- vagy mosdóasztali-diszárúit, vendéglők, kávéházak, gyógyszerárak és vegyészeti szerműhelyek számára

való készületeket,

továbbá az általános

kedvelt bécsi köedényt.

Mindenféle megrendelések elfogadtatnak, s a legrövidebb idő alatt legjutányosb árértéjteljesítetnek.

Vidékre való elküldéseknél a gondos alapoklás, valamint a gyors, biztos és mind kevesebb költséggel helyreállítását iránt legjobban lesz intézkedve. 1145(2-3)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Fürdő-megnyitás.

A jószi fürdő, mely Unghegye hegy-láncolata fejedelmének Vihorlet-nek tövében s ennek déli oldalán fekszik, méltóságos gróf Waldstein Janos uradalmában, s mely eddig semmi kényelemmel el nem látva, csak a környékbeli betegek által használtatott melegített kövek segítségével, s alulit orvos által igen jónak tapasztaltatott az idült csúzos és hasogató testi fájdalmak gyógyítására, nemkülönb a nőknek gyakran előfordulni szokott fehérfejtés mélgörös és sápkör bajoknál most övezgy. Szűzvárnó, született Waldstein Mária nagyimihályi grófnő ó nagyméltósága által, ki a haladás zászlóját mindenütt, hol a szép, jó és hasznosért vagy a szenvedő emberiség érdekében tenni kell, elő lobogtatja, újonnan épült vendéglővel, vendég- és fürdőszobákkal ellátatván, ezt a közönség részére Józán f. 1865. június 5-én megnyitáttak.

Midőn ezt a közönség köztudására juttatom, részemről is azon ígéretet teszem a t. közönségnek: hogy alulit, mint a nagyérdemű gróf család-bizalma folytán, ez évi fürdőidényre felszólított fürdő orvos megkötöttesetel szorgalommal s igyekezettel oda fogok működni, hogy az itt megforduló betegek minél gondosabb orvosi ápolásban részesíttessenek, s hogy a fürdő ereje és gyógyhatásáról, nemkülönb a betegek száma és felgyógyulá-áról vezetett naplóm alapján, a jövő évre egy bővebb ismertetést juttathassak a tisztelt közönség tudomására. A fürdő gyógyhatásáról addig is bővebb tudósítást nyerhetni nálam (Nagy-Mihály, Zemplénmegye) vagy a jószi fürdő-felügyelőségnél.

Kelt Nagy-Mihály, jun. 3. 1865.

OCSVÁRY EDE,

orvos és szülész, a magyar királyi természetudományi társulat rendes tagja, és a görvély (scrophula) bizton gyógyítója. 1166 (1)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában megjelent, s minden hiteles könyvárúsnál, Pesten: Kilián György könyvkereskedésében, Budán: Nagel és Wischn uraknál kaphatók:

Bibliai történet.

Izraelita iskolák számára.

Ira

LÖW LIPOT,

főrabbi.

Magyarra áttette

LÖW TÓBIÁS.

8-rét. (224 lap.) Borítékba fűzve 60 kr.

HITTAN.

Az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára.

Ira

Ziltz Mór, megvizsgált rabbi, s hites, nyilvános vallás tanár az izr. főiskolákban Pesten. 8-rét. (60 lap.) Második magyar kiadás. Borítékba fűzve 30 kr.

HITTAN.

Az izraelita népiskolák felsőbb osztályai számára.

Ira

Ziltz Mór. Második magyar-német kiadás. 8-rét. (185 lap.) (1-3) Borítékba fűzve 70 krajozár.

SZABÓ ZSIGMOND

(Pest, zöldfa-utca 17. sz.)

a legmagasabb áron bevásárolni mindennemű szárított gyógynövényeket. Egyszerminden figyelmezteti a dohányszermelő urakat, miszerint nála a dohányszermelő zsinagoga a legjutányosabb áron megrendelhetők. 1157 (3-3)

Pest, június 18-án 1865.

Előfizetési föltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezzer haszobzott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri iktatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri iktatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haassenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdasági ügynökség is. József-ter, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 ujkr.

Johnson András.

A szabólegényből lett államférfiu, az északamerikai hatalmas államszövetség mostani első tisztviselője nem csak hatalmi állása, hanem sajtóságos egyénisége s élményei által is nagy mértékben magára vonja a világ figyelmét. Midőn april közepén az amerikai köztársaság elnöke Lincoln Ábrahám egy eszeveszett orgyilkos áldozatául esett, a fennálló törvények értelmében az alelnök Johnson András ragadta kezébe a kormány rudját. Az egész világ szemek ekkor ezen férfiu felé fordult, kit — némely angol lapok pártszinezetű tudósításai nyomán — a legerősebb ragalmak előzetek meg, kit sokszor csak részeges szabólegénynek neveztek s míg az elhunyt Lincolnt a szelidség és kiengesztelés emberének tartotta mindenki, addig Johnsonról azt híresztelték, hogy ő a boszu és megtorlás eszközeül van kizemelve.

Lássuk tehát e nevezetes férfiu élete pályájának főmozanatait, hogy azokból jellemére vonhasunk következtetést. Johnson András szegény szüléktől származott, s atyját korán elvesztvén, anyjának nem volt módja fia neveléséről gondoskodni. Gyermekéveiben gyöngye testalkotásának látszott, s ezért oly mesterséget volt kénytelen tanulni, mely testalkotának megfelelt. Tíz éves korában (1818) szülővárosában Raleighben (Észak-Karolina) egy szabóhoz került. Midőn a mesterséget tanulni kezdte, már elhatározta, hogy ki fogja képezni magát, s föl is használt minden alkalmat a tanulásra. Nem lett belőle szobatudós, hanem gyakorlati férfiu, ki sok belátással és nagy világismerettel bír. Ennek már szabólegény korában is bizonyosságát adta. Robertson nevű mester műhelyében dolgozott, s legénytársaival egyszer csak jajkiáltásokat hall. A mester négy éves fiaeskája egy mély kutba esett, s nem tudták kimenteni. Nem lehetett lemenni, mert a kut igen mély volt, s havederrel akarják kihuzni a kis gyermeket, ez bizonyosan ott vész. Mindnyájan jajveszékelték, de tanácsot vagy segélyt senki sem tu-

dot adni. Az ekkor tizenhat éves Johnson beleugrott a mélységbe, átkarolta a már eszméletét vesztett gyermeket, s fölülről kötelet bocsátatván le, csakhamar kimenté a veszélyből, maga pedig ujra munkájához fogott.

Robertson egyetlen gyermeke megmentőjét meg akarta jutalmazni, de Johnson minden ajándékot visszautasított, kijelentvén, hogy csak kötelességet teljesít. Robertson és neje hálálból megengedték neki, hogy kis fiuk tanórában résztvegyen. Így kezdett olvasni tanulni. Nemsokára egyik

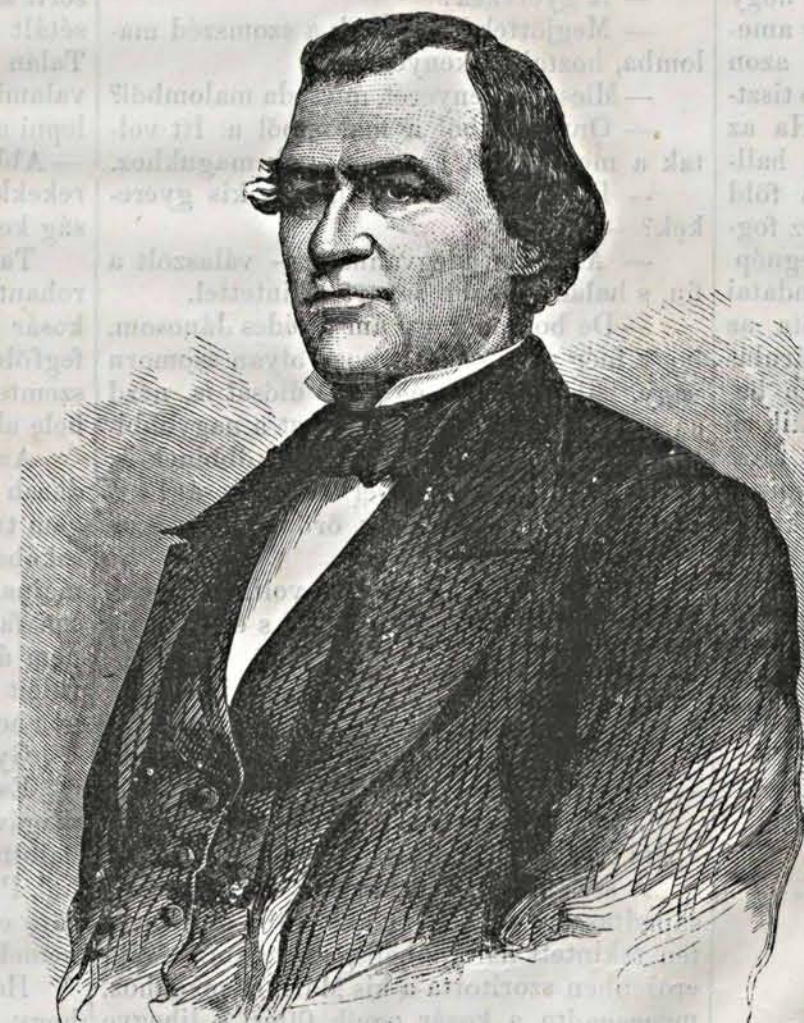
fogja. Johnson hajlandónak mutatkozott, de a viszontagságok más térre sodorták

Az olvasást már megtanulta a fiatal szabólegény, úgy hogy napi munkája bevégezte után már több órát fordíthatott jó könyvek olvasására. Hátra volt még, hogy írni is megtanuljon. Erre már hosszabb ideig kellett várakoznia. Ezen mesterséget csak nejtől tanulta meg. Miután Amerikában, hol jó leányiskolák vannak, az asszonyok rendesen műveltebbek, mint a férfiak, nem is lehetett csodálkozni azon, hogy Johnson is nejtől tanulta meg. De az irástanítási lezkek itt is csak éjjel folyhattak, mert a nappali órák a kenyérkeresetnek voltak szentelve.

Johnson még nem volt harmincz éves, midőn kitarató szorgalma és takarékosága által 8000 dollárnyi vagyont szerzett, melylyel ruhakereskedéshez kezdett. Az üzlet jól ment, de egy éjjel raktára leégett, s ismét szegény lett. Barátai segíteni akarták, ő azonban minden adományt visszautasított, s arra munkált, hogy a károsodás által támadt 2000 dollárnyi adósságot lefizethesse. Két év alatt elérte célját.

Az első közhivatal, melyet véselt, községelöljárói tisztség volt falujában. 1828-ban választák meg erre, s később ujra megválaszták. 1835-ben Tennesseeben a törvényhozótestület tagja lett. Ezután állásban, tekintélyben és befolyásban egyre növekedett. 1843-tól 1853-ig a washingtoni képviselőház tagja volt. Két évig Tennessee kormányzója, hol a hatalmas rabszolgatartó és elszakadó párttal szemben sok erélyt és ritka bátorságot tanusított. Itt szerzett érdeméért, különösen szigorú és igazságos kormányzása miatt választották meg 1864-ben a köztársaság másodelnökének. S e polezon találta őt Lincoln szerencsétlen kímulásának nagy eseménye.

Ezek Johnson eddigi életének főbb pontjai, melyeket több kisebb-nagyobb változattal bővítve, közölnek a külföldi lapok. Ide iktatunk néhány kisebb eseményt életéből.

JOHNSON ANDRÁS.

szabólegény, ki barátja volt Johnsonnak, meghalt, s Johnson ennek sirjánál tartá első beszédét, mely rendkívül meghatotta a jelenvoltakat. Egy fiatal lelkész rábeszélte az ifjút, hogy egyházi pályára lépjen, s egyszerűságot ajánlotta, hogy ő majd oktadni

melyek megannyi érdekes vonást mutatnak e feltűnő férfi jelleméből.

Egy ízben mint munkás szolgált a „Niagara” nevű hajón, mely különböző teherrel járta be a Missiszippi. Johnson itélete és emberismerete sokat erősödött, a mint több országot és egyént tanult ismerni. Itt történt, hogy egyszer a „Niagara” legénysége közt az élmi szerek gyér kiosztása miatt heves összeütközés támadt. Johnson, kit mindenki szeretett, közbejáról lépett föl, beszédet tartott hozzájuk, s a nyugalmat helyreállította. A kapitány, Nilson, fölszólította, hogy kérjen, a mit akar, jutalmul érdemeiért. Johnson arra kérte a kapitányt, hogy adjon kegyelmet a lázongóknak. A kapitány, előre becsületszavát adván, bár nehezen tette, teljesíté a kérést. Társai hálája képezte az első alapkövet az egyszerű férfi későbbi népszerűségéhez.

Midőn Johnson Tennessee törvényhozó-testületének tagja lett, egyik aristokratikus ellene az által vélté zavarba hozhatni, hogy gúnyosan mondta neki: „Kedves Johnson ur, ön nekem nemrég még nadrágot varrt.” — „Nos — válaszolá Johnson nyugodtan — tán nem volt elég jól megvarrva?” — Képzhetni, hogy e szavakat viharos tetszés követte s Johnson ellene megszegyenülve távozott.

Johnson egyszer egy népgyűlésben beszédet tartott, melylyel hallgatóit elragadta. Elkeseredett ellenfele tozshéjjal és burgonyával dobáltatta. Ez azonban őt nem hozta ki sodrából s folytatta beszédét. Midőn a burgonya-zápor mind sűrűbb lett s már sérülések is mutatkoztak a szónok kezében és arcán, s vére omlott, ő nyugodtan tovább beszélt: „És dobálnátok bár vassal vagy ólommal, nem rettennék vissza, mert megesküdtem, hogy az ügyért, melyet most védek, élettemmel állok jót.” Ily bátor szónoknak természetesen győznie kellett.

Jegyezzük meg végre még azt, hogy Johnson beszédeiből mindenkor büszke amerikai önéretet szól. Johnson büszke azon népre, mely vállain emelte azon legfőbb tisztésre, mely halandó polgárt érhet. Ha az amerikai nemzetről szól, nem ritkán hallhatni ajkáról az ily kifejezéseket: „A föld kerekégének első nemzete!” — „Ehhez fogható nincs e földön!” stb. Johnson a legnépszerűbb szónok s jól választott mondatai mindig megteszik hatásukat. S mióta az elnöki székből, különösen a hazaárulás bűnét ostorozza lángszavaival. Minden beszédében ismétli, hogy árulók voltak, kik az amerikai háborút szították, hogy ez által egy nagy nemzetet meggyilkoljanak; s mindannyiszor kijelenti, hogy az árulókat kiméletlenül büntetni kell, mert az egyesek iránt alkalmazott könyör kegyetlenségé válik az összes nemzet irányában. De azért Johnson boszúérzetét mindenkor az igazság szeretete s a törvény tisztelete mérsékli.

Falusi képek.

Sokára bár, de visszajöttem, Im itt van a kedves vidék! É, egy ceppet se változott, nem — Minden bokor a régi még. A lombokon madárka csattog. A lomb alatt patakcsa hí. A szivnek — itt merengve rajtok — Felkelnek mult ábrándjai...

Ott a halom, ágas díofa Hullatja rája lombjait, A barna ifju évek óta Szép mátkáját csókolta itt. Odébb a templom törpe tornya... Hűséget ottan esküdött. Sok év lezajlott már azóta S szerelmén csorbát nem ütött.

A ház előtt szép holdas este, Mind öszező a lányserég — S az ifjakat figyelve, levee Édes, vidor titkot cseveg. Kendert tilol a vén anyóka Mig ott mulatnak a bókók... Aztán elalszik, sem a nóta Nem hat fülébe, sem a csók.

Kinna a mezőn a nyáj kolompol, Sik völgybe szép pásztortűz ég. A pásztor messze... messze gondol, Kedvét a gondok elűzik. Lesz dolga a kis furulyának Átbughat völgyön hegyeken — Mit érnel akkor, hogyha bánat Nem volna benned, szerelem!?

Mi egyszerű, mi tiszta képek, Mint a meg nem zavart folyam! S mig emlékről emlékre lépek A szárnyas óra fut, rohan. Boldog falu, soká virágozz, Ne lass ádáz enyészetet! Te rejted a szűz boldogságot Te rejted a költészetet.

Pap Gyula.

A szegény ördögök.

(Elbeszélés.)

Irta TOLNAI LAJOS.

(Vége.)

A kocsis létét a malomhoz vivő utra; Takliné és János kezükbe fogták a jókora — élelemmel megrakott fehér kosarat; Mária édes anyja balkarján nyugodott, Károlyka pedig koczogott utánuk vigan, jó izüket harapva egy darab süteményből.

— Hát te fiam, de szomorú vagy — kérde Takliné a gyereket — talán valami baj van otthon? az az ispán nem csinált e valamit?

— Nem — szolt János lassan — s földre sítte szeméit.

— Hát az apátok!

— Otthon van.

— A gyerekek?

— Megjöttek, ott voltak a szomszéd malomba, hoztak is kenyeret.

— Micsoda kenyeret, micsoda malomból? — Onnan abból a malomból a. Itt voltak az a darab jó lesz; nem azt, azt a nagyobbikat, egyél fiam, majd csak jut a többinek is.

— De nincs semmi baj, — a kis gyerekek? —

— Azok is megvannak — válaszolt a fiu, s haladt tovább zavart tekintettel.

— De bolond vagy ám te, édes Jánosom, hogy még se beszélsz, hiszen olyan szomorú vagy, lelkem. Végy egy kis dióat is, nézd az a darab jó lesz; nem azt, azt a nagyobbikat, egyél fiam, majd csak jut a többinek is.

— Micsoda áldott egy ember az az uraság!

S a szegény asszony örömkönyes szemekkel tekintett az égre.

Mikor már nem messze voltak a jágerházhöz, János köhögni kezdett, s édes anyja felé fordult.

— Édes anyám — de én nem is tudom, hogy megmondjam-e?

— Mit, gyerekek? már hogyne mondanád — sürgette az anyja a fiut, — mondjad csak.

— Talán nem is szép azt elmondani; — apám meg az ispáné, — én nem mondom.

A szegény asszony karjai leestek, sovány, sápadtas arca még halványabb lett, ijedten tekintett fiára, s hebegett valamit. Majd erősebben szoritotta a kis Márikát magához, megragadta a kosár egyik filét, s lihegve kétségbeesetten húzta magával a tántorgó szomorú Jánost.

— Te, te — beszélj csak fiam, — szolt az anyja, s reszketve sietett háza felé.

A mint fölértek a dombra, a ház előtt álldogáló fiuk észrevették őket, s ujjongó örömmel haladtak eljükk.

János nem mondhatott el semmit; de

azért az anyja sejtett mindent, s midőn belépett a szobába, rémületes kifejezéssel tekintett az ispánéra.

Takli ur lomhán, kusza szemekkel táromlyogott be, alig mert rátekinteni a kosárra, még kevésbé népére, s hol ide, hol amoda rakosgatott egyetmást.

Az ispáné gögös, bár egy kissé tétovázó arccal ült az asztal mellett, azt hiszem varrt valamit; férje köhögött, hol kisebbeket, hol nagyobbakat, és pedig bizonyos meghatározott modulációval. Tán nem tudta egészen, hogy miért teszi; de tette folyvást, még azt is meg akarta magától egy darabig tagadni, hogy a süteményes kosárra tekintett.

Egyszerre két vörös tarka kutya szökött nyihogva a gyümölcszedők felé.

— Utána Lapos, Bundás — kiáltott két kertészlegény.

Az ispán futásnak indult; egyik kutya hirtelen a sarkában termett s a kis szöke ur sikoltva hadonászott fehér kalapjával. Jóska az árokba lapult s mint a kigyó kimászott az országutra, s onnan aztán a mint csak lehetett, tovább futott.

Azt mindenki látja, hogy a gyümölcszedés szerencsétlenül végződött.

Jóska ázóttan, lihegve, jajgatva rogyott anyja agyához.

— Jaj édes anyám, oda vagyunk, a papa meg a Pista —

— Mi az? — kérde János ijedten.

— Meg az ispán ur is —

— Az ispáné erre fölült ágyában.

— Istenem mi bajuk? — kiáltanak egyszerre Takliné és János —

— Megfogták a kertészlegények, — Hol?

— Ajtóváryék kertjében, pedig már tele volt a zsák is. Bizonyosan az ispán ur árulta el őket.

Györyné, — mint a kinek férje ezen ügyben mindenesetre, csak dicsőretet fog érdemlenni: nyugodtan fordult befelé.

A szegény mesterné leirhatlan kinok közt virrasztotta át az éjszakát. Reggelre egészen kikelt arcából, még halványabb, sordadtabb lön; kékes szeméi mélyen beestek, ajkai megkékültek, s félholtan, — majd öntudatlanul fektűt az ágyon.

János zokogva virrasztott egész éjen keresztül mellette, százsor is megbánta, hogy elbeszélte azt a dolgot, s szegény édes anyját úgy megszorította; vádolta magát, hogy miért is tudott épen akkor menni be, mikor apja az ispánéval ölekezett.

Oda borult édes anyjára és suttogva beszélt neki valamit sokáig, melyre a szegény asszony mintha egy kissé megkönnyebbedett volna.

Felöltözött tisztességesen; Máténak, Gyurinak adott egy kis maradék kalácsot, Jóska oda rendelte édes anyja mellé: s megindult felébe, de bizodalommal.

A szegény fiu meglehetősen izzadt, egész uton mondogatta magában a könyörgő beszédet. Minden óhajta és rövid kérdésben összpontosult: oh ha az a jó isten megsegítené! Így ért el az uraság udvarába.

Ott bizonyosan mindenki vigan lehetett, a kényéyek füstölögték erősen; a szolgálók húzták a vizet; a favágó fejszéjével nagyokat vágott; a kocsis a szárszámokat tisztogatta; a többiek a lovak körül lehettek; a kuka inas is megelégedetten végezhette foglalatosságait.

Egy darabig ott ácsorgott az istálló sarkánál.

Az a kocsis, ki édes anyját szállította a malom felé: azonnal megismerte.

— Hát maga, no mi baj? kiáltott hozzá nyájasan, jöjjen csak, ne féljen attól a kutyától. Tisza te! ördög bujjék a hátad alá

pedig kiállította vigyázni.

eredj mindjárt arrább — jöjjen csak erre az ifju ur.

— Bizony öcsém — kezdett a beszédhez a kocsis minden kérdés nélkül — azokat oda csukták a Tálósné kamrájába. Nem tudom mit csinálnak velük. Hát a maga apja volna az a mester? az a sovány fehér kalapos ember, épen a mult reggel járt itt, még azt hitük, hogy talán valami zsidó, valami gypaju vagy gabonakereskedő Szegről — mert onnan szoktak kijárni hozzánk, hát pedig no ni! fikom adta.

János kérdést tett, hogy valjon be lehet-e jutni az urasághoz?

— Nem tudom biz én — válaszolt az ember — aztán minek?

János a válasz helyett sirva fakadt.

Azt hiszem, hogy egy jószívű gyerek tizenöt éves korában ilyen esetben másképp nem igen tehet.

— Sir, azzal bizony nem sokra megy; hát miért nem jött el édes anyja? azt szereti az uraság.

— Beteg.

A kocsis nem kérdezte tovább, hanem a mint dolgát végezte, kötött egy másik kötenyt, s oda vezette a fiut a folyósóra.

— Arra menjen — böké meg a kocsis a fiut — ott ül épen. S levette kalapját.

János hasonlókép cselekedett, s az uraság felé tartott.

Köszönt alázatosan, s kezet akart csókolni.

— Micsoda, micsoda — mi baj gyermekem? — szolt Ajtóváry ur s egyet igazodott nagy karos székén.

János reszketett egy kicsit, de csak hamar összeszedte magát; kiegyenesedett, s szelid arccal fordult az öszes, s nem is olyan nagyon komor kinézésű uraság felé.

— Könyörgöm alázatosan, a nagyságos ur előtt, én Takli János vagyok, — annak az asszonynak a fia, a ki reggel itt volt.

— Annak a Takli mesternek a fia, a ki gyümölcsöt lopott?

S Ajtóváry komoran tekintett a fiura.

János lesütötte arcát, s félig sirva válaszolt:

— Én nem loptam; édes anyám sem.

— Micsoda csavargó emberek vagytok ti?

— Könyörgöm alázatosan, én nem vagyok csavargó ember, csak egy szegény gyerek; a professoraim megmondhatják, hogy én nem követtem el soha semmit.

— Micsoda professoraid?

— A szentpáli tiszteendő urak.

— Hát mit akarsz itt?

— Könyörögni jöttem édes anyám helyett, a ki, ha betegem nem fektűdnék: magát jött volna esedezni a nagyságos urhoz. Én tudom, hogy nem tudom elmondani, a mi akarok; édes anyám. — S a fiu zokogva rejtette arcát sapkájába.

— Hát mit akarsz, beszélj, — kiáltott Ajtóváry ur ingerülten, de nem ros szívvél — hadd hallom. S behivta szobájába.

A fiu egész gyermekét ösztiniséggel tárta föl apja gyöngeségeit, hogy megvédhesse anyját, s vádakkal állott maga testvérei s a körülmények ellen, csakhogy apja büneiből letörölhessen valamit.

Ajtóváry ur komor tekintete lassankint elveszté zordságát, mindinkább belemért a fiu látásába; egy szegény nyomorult családöt látott maga előtt, hol nem is tudta volna hamarjában megmondani, ki tulajdonképen a bűnös.

— Szegény ördögök! — mondogatá, s tovább hallgatta a gyereket.

Majd közelebb ment Jánoshoz, vállára tette kezét, merően a szemébe nézett, s szeliden szolt:

— Maradj fiam, becsületes ember, elme hetsz; mondd megédes anyádnak: nyugtassa meg magát, majd gondolunk valamit.

János már a harmadik kastély előtt járhatott, s Ajtóváry ur még egyre a mondot-tak felett merengett. Sokféle terv jutott észébe, kegyetlen büntető terv; de a szegény mesterné mindannyiszor ott állott előtte barna kopottas ruhájában, sovány arcával könyes szemével s esdeklő szavaival. Hát csak az ispánt, ezt a nyomorult éheltetlen ördögöt s gonosz tehetetlen feleségét bünteti meg; — de hát a korcs részeséges mester, kinek gyerekeire annyi gondja sincs, mint az ebnek kölykeire? Ezt legkeményebben meg kell büntetni. S járt, kelt fölebb-alább és tépelődött.

Csöngettek.

— Azokat a gazembereket állítsátok be hozzám.

Kevés idő múlva zörgés, lábcsozogás hallatszott a folyósókon. Jöttek a rabok.

Takli ur lépett be először; izzadt, fekete kőcsos haja homlokára csapódott, barnapiros arca szederjes színbe csapott át; villogó szeméi, a mennyire lehetett, behúzód-tak; fekete, vöröses vettü bajusza szabad tetszés szerinti állást vett; hanem erős, széles, egyenes termete meglehetősen összeesett volt.

Minden mozdulatával elárulta, hogy ezt az állapotot felette restelli. Illedelmes köszöntés helyett egyet köszörült torkán.

Háta mögött állott fia Pista.

Ő biztos volt a felől, hogy megverik; a többivel nem törődött. Élénk kandi tekintetéből inkább azt lehetne kimagyarázni, hogy rá e jelenet épen nem hat valami zavarólag. A gyerek, ha érzi, hogy apja mellette áll, minden bajt igen hamar elfelejt.

A szegény megrémült ispánt alig bírta betuszkolni a kuka inas, mig ki nem küldték ott is állt háta mögött s teljes szívéből mulatott.

Györy ur lehajtottá szerencsétlen szöke fejét, megadta magát a szomorú helyzetnek és búslut keservesen. Ő érezte, hogy tökéletes ártatlan. Eszébe jutott, hogy szegény gyermek korától fogva mennyi szerencsétlenség ment keresztül, és sirt.

Az uraság haragtól villogó szemekkel tekintett rájuk.

— Hogy hívják magát? — rivalt először is az elgondolkozó mesterre.

Takli ur egyik kezével a bajszába kapaszkodott és felett egész elszántsággal.

— Takli János.

Ajtóváry ur e név hallatára egy kissé megcsöndesedett, kérdezni akart valamit — de másra tért át.

— Maga az a mester, a ki a jágerházban lakik?

— Én vagyok, hanem tudom, hogy kivernek onnan. Bár csak oda se mentem volna soha!

E feleletre lehetetlen volt, hogy Ajtóváry ur egy kissé el ne mosolyodjék.

— Tudja-e, hogy maga — folytató az uraság — egy haszontalan korcs ember, egy elvetemedett férj, egy megromlott apa, egy csavargó gonosztevő, ki nem szégyenli még fiait is belekeverni a tolvajságba?

A mester kipödrötte másik bajuszát is, tekintetét rongyos sáros eszmájára orrára szegezte és hallgatott nyugodtan.

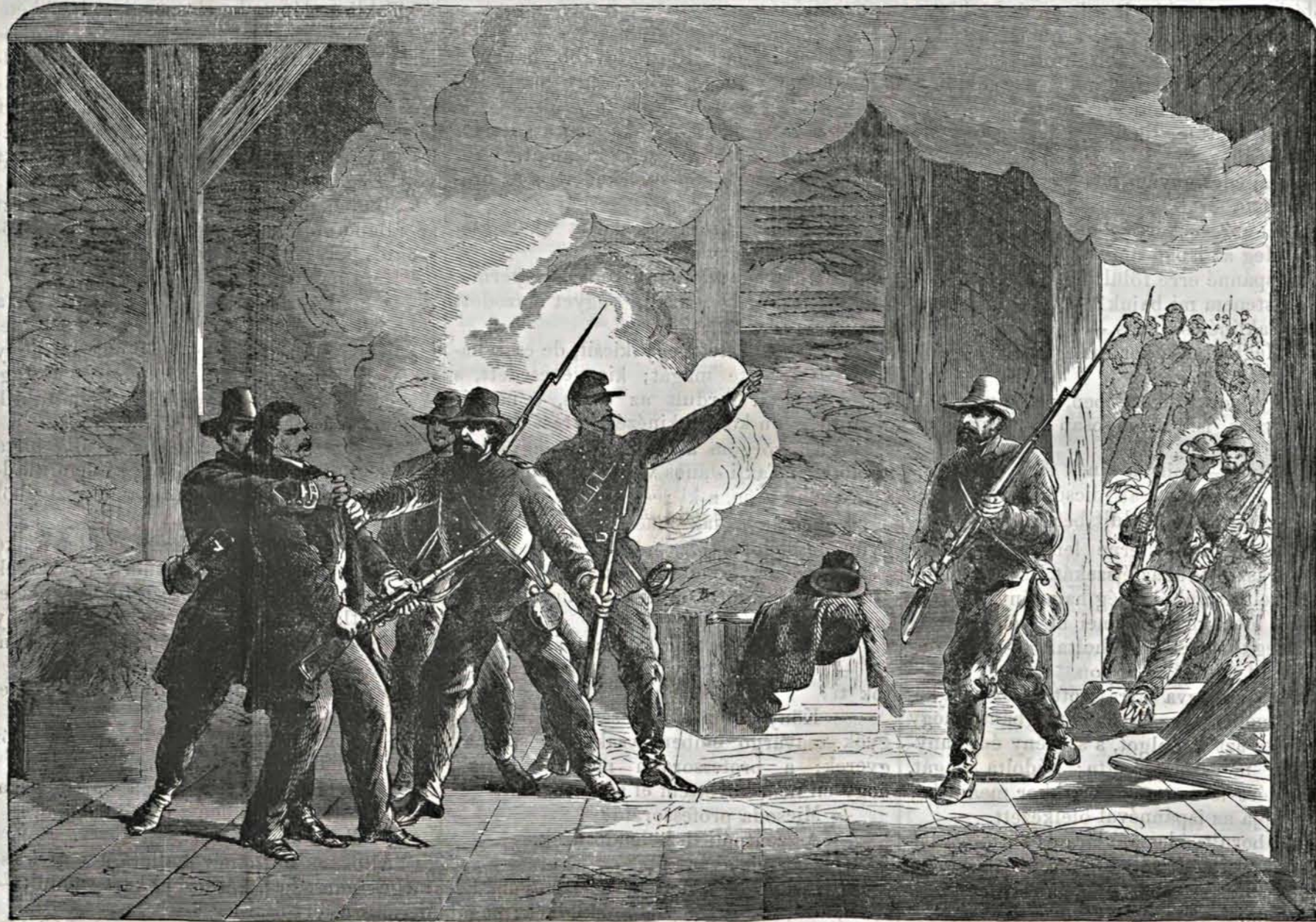
— Ha jól emlékszem — fordult Ajtóváry ur az ispán felé — maga Györy József ur az ispán — s némi gúnyos tekintettel várta a feleletet.

Györy József oda támaszkodott a falhoz fejét a tenyerébe rejté és zokogva válaszolt.

— Dehogy vagyok ispán, dehogy vagyok, egy szerencsétlen nyomorult földön-

futó az én nevem, ki azért születtem a világra, hogy a boldog uraságok az én sorsomból tudják meg, hogy milyen az igazi nyomorúság. Mindig az igazságot kerestem teljes életemben, azért üldöztek mindenhol. Most is — de minek mondjam, kérjem inkább, hogy zárjanak el örökre, mert tudom — oh én szerencsétlen! Minek is indultam ki hajlékomból, minek is akartam a nagyságos urat megmenteni a kártól, minek is akartam elmondani a kertésznek, hogy vigyázzon, mert tolvajok törnek a gyümölcsfákra. Oh minek avatkoztam én a más dolgába most is — de mikor mindig a más javát keresem! Elfogtak, gyalázatosan bebörtönöztek, engemet, ki oly ártatlan vagyok mint a nap. Vagy kitalált én nálam csak egy szem gyümölcsöt is — de a szegénynek nincs a földön pátronusa, a szegény hiába keresi az igazságot!

Es a szegény ispán jajgatott tovább.

Lincoln gyilkosának elfogatása.

Az uraság ily váratlan beszédre zavarba és indulatba jött, kacagott és erős léptekkel járt végig a szobában.

A rabok eltávolították és körülményesebb vizsgálat rendeltetett.

VI.

A jégerház megint pusztá; kitörtött ablakán kényelmesen füttyöl be az őszi szél. Üres az oly édes gondallal beburkolott déli oldal, s türes a szegény Takli-rész is. Se kicsi, se nagy; se öröm, se bánat; se trombita se ének!

Hát a szegény Takliék hol vannak? hát az igazságkereső ispán hol szövi hálóját és szép deli természetű fényes szemű felesége hol gyönyörködik ékességében?

Hát a kóbor madarak járását ki tudná? Nem; őket most semmi esetre se lehetne kóbor madaraknak mondanom.

Ha valaki nem restelné meglátogatni

száros mesterséghez mint a kántorsághoz; ugyanazért ő jelenleg a szegi árendásnál inaskodik. Jóska, ki örökké kedvelte a furás-faragást; bodnár inas Gyékényen; egy kicsit mai napig is ravasz ember.

A többiek otthon vannak.

Az új kulcsárné lakása minden tekintetben a lehető legtisztább. Két szobája van — erre vágyott volna teljes életében, de Pimpón csak egy volt s az sem épen valami tágas.

Az első szoba valóban díszesen, bár egyszerűen van berendezve; az udvarra van két nyílt magas ablaka, melyeken mindig elegendő világosság jó be; van egy harmadik ablaka is, de ez már csak vakablak, s a szobának kertre hajló részén fekszik. El van takarva függönyvel — s ha valaki e függönyt föllebbentené, észre fogná venni, hogy ott mindig van egy tányér finom pecsenye s egy üveg jó bor — a vasárnaponkint hazatérő rosz férj számára.

Politikai tekintetben Booth vakon rajongó pártember volt. Az észak ellen fellázadt rabzolgatartó délkehez vonzotta rokonszenve. A rabzolgaságot szép intézménynek tartotta s egy levelében

Es Györyék? — Azt hiszem, az isteni gondviselés ezóta gondoskodott ó róluk is. Egy fismérésőtől hallám, hogy Györy ur saját többszörös esdeklésére (roncsolt egészségi állapotából indulván ki) a silvanatushoz tétetett át ugyancsak az Ajtóvári-féle uradalomban. Egyébiránt ezt bizonyosan nem tudom.

Lincoln gyilkosának elfogatása.

Hogy mily feneketlen örvénybe sodorhatja a legszebb természeti adományokkal felruházott embert a rendetlen élet s a féktelen vad szenvedély, annak egyik legszomorubb példáját az amerikai elnök gyilkosa, Booth, mutatja.

John Wilkes Booth (kinek minapi egyik számunkban arcképe is közöltük) egy híres angol színész harmadik, még pedig mint némelyek állítják, törvénytelen fia volt. Az apa bizonyos szenvedélyes kihágás miatt volt kénytelen Amerikába menekülni s nevezett fia már itt született. Még alig volt ez több 26 évesnél, s általában a fér-

azt írja, hogy az „oly áldás, melylyel Isten csak választott nemzeteket boldogítja.“ Tudunk kell, hogy ő maga is egy déli államban lakott, hol előkelő dolognak tartották, ha valaki a rabzolgatartás mellett rajongott. Az ide vetődött színész is hódolt e divatos szörnynézethez, akár meggyőződéssel, akár gyermekes hiszágból, csak hogy őt is előkelőnek, a jobb osztályok közé tartozónak tarták. De azért midőn a köztársaság két része között az irtó háború kitört, Booth nem kötött kardot s nem lépett a harctéren küzdők sorába. Azért-e, mert nem volt elég bátorsága, vagy mert már akkor más nagyobb tervek érlelődtek agyában? bajos elhatározni. Annyi bizonyos, hogy igen izgatott, nyugtalan életet élt s igen gyakran fordult meg a lázadó hadsereg tisztjei között s mindenféle csövesek kalandorok társaságában.

Ujjab időben sokat tartózkodott a szövetség fővárosában, Washingtonban s hosszú készülődés után itt érlelődött szomorú valóságga ama pokoli terve, hogy a köztársaság második alapítóját, a déliek lázadásának szerencsés legyőzőjét, az imádozott Lincolnt egy szini előadás alkalmával a legvakmerőbb ördögi kiszámítással meggyilkolta.

E világra szóló esemény részletei ismereteseek; nem szükség azokat itt ismételnünk.

A mint az orgyilkos Booth az elnök páholy-

ból a színpadra ugrott, éles tört villogatott s a szavakat kiáltá a néző közönség felé: „Sic semper tyrannis!“ S bár lába a nagy ugrás következtében tetemesen megsérült, volt annyi ereje, hogy a színpadról egy mellék ajtón kirohanjon s magát ott egy készen tartott ló hátra vesse. Miat üldözött vad rohant azután, Harold nevű czinkostársával egyik helyről a másikra, pihenés és megállapodás nélkül, míg végre Karolina grófságban egy magán állott tanyához ért. Itt akart megállapodni, hogy lába sebéit ápolja, s néhány társával a tanya egyik csűrében keresett menedéket. De már nyomára akadtak üldözői. Baker ezredes, egy 50 főből álló csapatmal már ez első éjjel körülvette a csűr. Nehéz álmaikból egy erős kéz kopogása zavarta fel a nyugvó gonosztevőket.

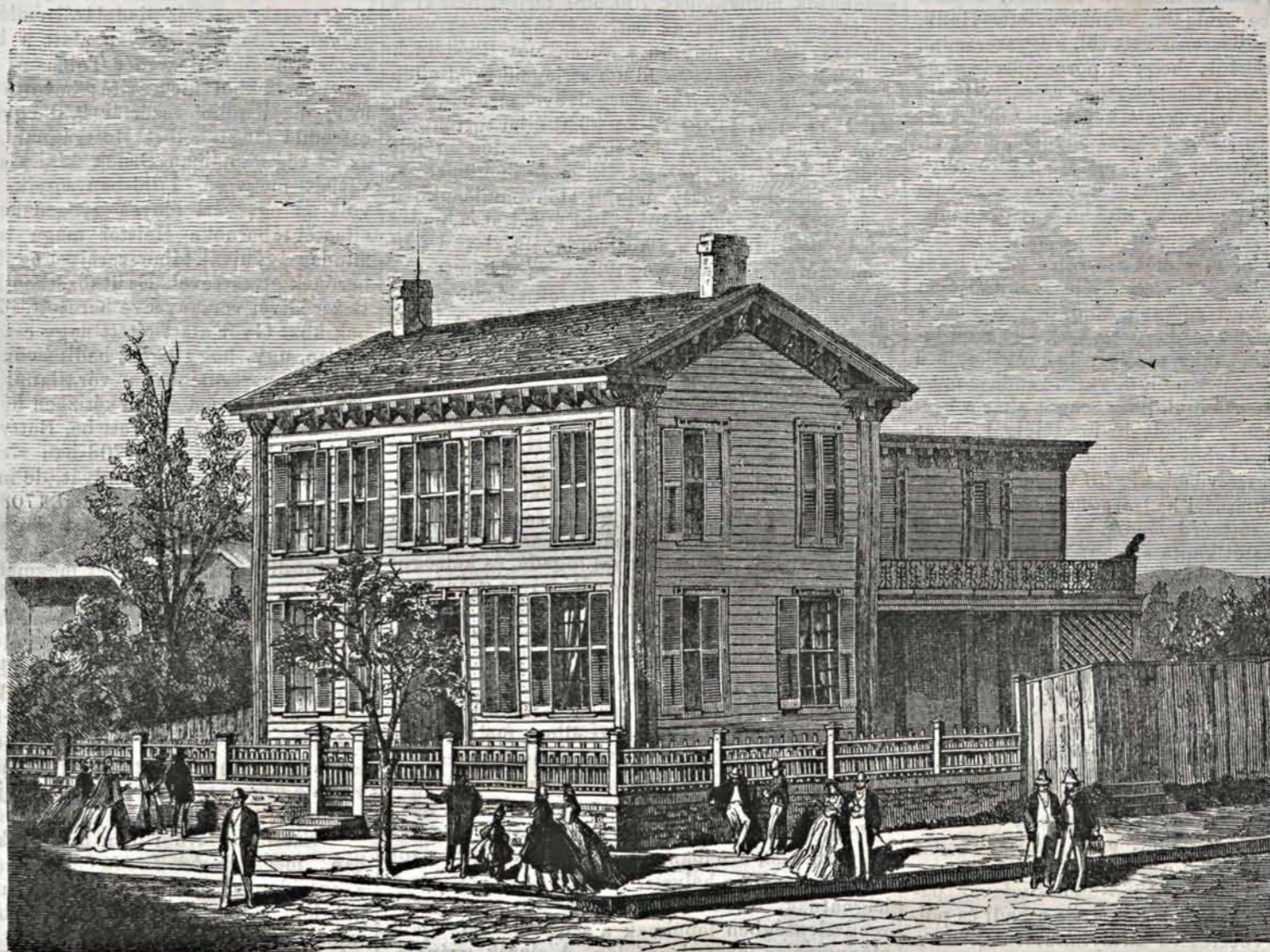
A zörgetésre ezt kérde belőlük Booth: „Kik vagytok? bártok vagy ellenségek? Mi öten vagyunk s fegyverünk is van, hogy megvédjük magunkat.“ Az ezredes tudtára adta, hogy a csűr 50 ember által körül van véve, s Booth és társai legjobban tennék, ha kijönének s vérontás nélkül önként megadnák magukat. — Booth válasza itt is világos bizonyossága volt az ő örült elvakultságának. Ugy beszélt, mint becsületes, nyílt ellenfél; meg nem tört vakmerőséggel tisztességes harcra, párbajra hívta fel üldözőit, becsületességét emlegette, s eszébe sem jutott, hogy a legalábbabb gonosztevő, orgyilkos.

A katonák utasítása az volt, hogy a bűnöst minden áron eleven kerítsék kézre. Az ezredes egyezkedni kezdett vele, s kijelenté neki, hogy ha bizonyos percek elmulása után meg nem adja magát, rágyújtatja a pajtát. Ez alatt Booth egyik társa, Harold, kit amaz hangosan gyáva fizkö-

nak szidalmazott, a csűrből kijövé, megadta magát, hol azonnal békóba vették. Booth makacsul állta, hogy irtalom nélkül agyonlő mindenkit, a ki közelébe jő. Ennek folytán a katonák a csűr egy hasadékan kiállt szalmát meggyújtották s a lángok tovább terjedtek, s megvilágították a csűr belsejét. Ott állott Booth a közepén, majd eldobta magától munkáját s négykézláb mászott a lángok felé, hogy elfojtsa azokat, de már nem bírt velök. Ismét visszatért a csűr közepére, s a mint ott felgyenesedve, fegyverrel kezében várta megtámadóit és az elhatározó perczet, véletlen lővés történt; Corbett őrmester a csűr egy nyílásán át ráirányá fegyverét s föbe lőtte.

Az őrmester később azt állítja, hogy nem akarta agyonlőni, csak vállán megsebesíteni. Az ezredes, a lövést hallva, azt hitte, hogy Booth maga lötte magát agyon, s azonnal besietett, a csűrbe, hol Boothot még állva találta, kezében karabélyt tartva.

Az ezredes tüstént átkarolta, majd a benyomuló katonák vették át, az égő pajtából kivitték, a hirtelen fűre tették le a haladóköt; vizet hoztak és sebeit kimosták. A golyó nyakát és hátgerinczét furta át. Néhány pillanatra magához tért s néhány összefüggéstelen szót rebegett. „Hasztalan minden! Vége van! Vér, vér!“ Utol-

Az északamerikai elnök lakása, a „fehér ház“ Washingtonban.

A „fehér ház“ Washingtonban.

Lapunk mai száma amerikai tárgyú képekkel telik meg. Szándékosan törtünk ez, hogy az egymással összefüggő tárgyakat ne legyünk kénytelenek elválasztani.

Mellékelt harmadik képünk a washingtoni u. n. fehér ház (white house), a köztársasági elnök lakásának rajzát tünteti fel, melyről oly gyakran tétetik említés a lapokban.

Midőn a szabaddá vált északamerikai államok 1790-ben közös fővárost akartak alapítani: akkor Virginia és Maryland államok egy alkalmas földterít ajánlottak fel e célra. E tér a köztársaságnak csaknem közepén fekszik, s erre építették a fővárost, melyet a függetlenségi háború fő hőseiről, Washingtonnak neveztek el. E város 1800 óta székhelye a szövetségi kormánynek és a kongresszusnak (vagy is biradalmi gyűlésnek).

Washington városnak néhány emelkedettebb, kiálló pontja van. Ezek egyikére építették a kongresszus házat, az u. n. kapitoliumot; egy másik a köztársasági elnök lakóháza számára lön kiszemelve.

A kapitoliumban (melynek rajzát a V. U. egyik korábbi évfolyamában már szintén bemutattuk) tartja a kongresszus gyűléseit, s ez görög, nagy-

rész korinthis stílusban épült, nagyszerű épület.

Kevésbé szembeütő az elnök hivatalos lakása, melyet általában „fehér ház“nak neveznek. A kapitoliumnál valamivel lejjebb, terjedelmes téren áll. — A tér négy sarkát a külügyek, hadügy, pénzügy és tengerészet miniszteriumainak hivatalos épületei foglalják el, s ezek közepét foglalja el az eléggé egyszerű s polgárius jellemű elnöki ház, melyet sem katonák, sem testőrök

nem őriznek, sőt inkább a hét bizonyos napján a közönség látogatásának tartya nyitva áll.

Általában Washington, az Unio egyéb gyorsan emelkedő s terjeszkedő városaihoz mérve, aránylag kis város maradt, a mit onnan magyarázhatni, hogy köztársaságokban a kormány székhelye nem bir oly vonzerővel, mint a fejedelmi székvárosok a monarchiákban.

Mult századbeli magyar hősök.

4. Gróf Hadik András.

Futaki gróf Hadik András, tábornagy, titkos tanácsos, a hadi tanács elnöke és Bácsvármegye főispánja, a Csallóközben született 1710. okt. 16-án. Ifjú korában a tudományokra levén nagy kedve, a jezsuita-rendbe akart lépni; azonban atyjának, ki a hadseregben százados volt, rábeszélései folytán a katonai pályára szánta magát. 1732-ben mint zászlótartó állott be a Dessewffy huszárezredbe; szolgált Eugen herczeg alatt a Rajnánál, és 1734-ben Philipsburgnál több kisebb és mérföldekre kiterjedő elő-őrsi czirkálásoknál mutatta ki ügyességét.

A török háboruban a krocói útközben 6 sorozott legjobban az ellenséget és igen vitézül viselte magát. A következő harcokban a franciákkal, a Rajánál Németalföldön, és a poroszok ellen, fokról fokra gyorsan emelkedett. Már 1744-ben ezredes volt a Belezny- (akkor 10. számú) huszárezrednél. Ez évi októberben Worms-nál tüntette ki magát, és még inkább 1748. márc. 15-én az Op-Zoomi hegyeknél már mint tábornok, midőn az ellenségnek egy nagy örkiséretét felverte és szétszórta. 1753-ban egy huszárezredet kapott, mely 1767-ben újra szerveztetett.

A hétéves háború alatt a második hadjáratban Hadik már mint altábornagy osztrágot Holzbergnél és 1757-ben októberben a berlini híres bevonulást tartotta. Mialatt t. i. II. Fridrik Naumburgnál a franciák és a birodalmi sereg mozdulatait figyelte, és magát a bajor hercegtől elszakította, a brandenburgi és berlini országút fedezetlenül nyitva maradt. Hadik kapott az alkalmon, 3160 emberrel, 1160 lóval és 6 ágyúval Lükben és Königsbüsterhausen-en keresztül egyenesen a királyi seregére felé tört, hová okt. 16-án a királyi erdős faszorvánban észrevétel nélkül megérkezvén, a sziléziai kapu előtt állott meg és azonnal a hadi sereget követelte; s miután ez késett, minden halogatás nélkül a Slezák-kapura és a Spree-hídjára rohant intézett. Minden, a mi a város védelmére szolgált, semmivé lett. Hadik 235,000 tallér hadiszerzést vett föl, s egyszersmind annak bizonyítékul, hogy a porosz fővárosban volt, Mária Terézia királyasszony részére Berlin város szímerével bélyegzett két tuozat nő keztyűt szerzett, és eképp 24 órai birtoklás után elhagyta Berlint dicsőséggel, melyet hadosztálya magartartásával kiérdemelt; ugyanis a porosz uralkodó család az esemény első hírére Spandauba indult, és így Hadikot tetteiben semmi hódolati illem nem gátolta, míg más részről a város iránt tanusított kimélet által annál több dicsőséget aratott. Azonban Hadiknak különben is sietnie kellett, mert a Dessau herceg csak egy napi járáásra állott tőle. A miy eszélylvel megválaszta ő a megrohánás idejét, ép olygyesen rendezte most visszavonulását, a nélkül, hogy magát akár a berliniek által remélt segély-hadosztályal, akár pedig a Szászországból előre siető királylival való találkozási veszélyének kitette volna. Már okt. 23-án ismét a osztrázi hadsereghez csatlakozott.

E kitént tetteiről Hadik a Mária Terézia rend nagykeresztjét kapta s azonfelül, minthogy a hadi sereget nem magának szerezte, a királyasszony, kinek e ritka önzetlenség igen tetszett, Hadik részére 3000 aranyat utalványozott.

1758. márc. 5-én lovassági tábornokká nevezetett. Az 1759. évi hadjáratban a birodalmi hadseregél vett részt, és a tartalék-osztályt vezénylő Gubennál nem volt szerencsés. Azonban miután a tétlen Serbelloni altábornagyot visszahívták és a birodalmi hadsereg vezényletét neki adták át, Hadik e bizalommal — a leghíresebb hadvezérnek Henrik porosz hercegnek ellenében is — tökéletesen megfelelt, mint erről 1762. okt. 15-éről a freibergeri csata tanuskodik.

A békekötés után 1763-ban Budavár parancsnoka lett; 1764-ben Erdélybe a hadi és polgári kormány vezetésére királyi biztosul, és nem sokára ezután a karloviczi gyűlésre elnökül küldött, mely megbízásokat közmegegedésre teljesített, jutalmul *Vatakra* kir. adományt nyert. 1776-ban Bács vármegye főispánjává nevezetett, és közvetlen erre II. József császár által római sz. birodalmi grófságra emeltetett ülés- és szavazati joggal a sváb lovag rendnél. Már 1772-ben Lengyelország felosztásakor Galliczia hadi és polgári kormányzója volt, és ezen magas méltóság mind a fejedelem, mind a nép meglegedésére viselte.

1774-ben tábornaggyá és a főhaditanács elnökévé nevezetett, ezen hivatalát is kitartó buzgósággal viselte. 1778-ban a porosz háború kitörésekor II. József császár elmenetele után a főserg parancsnokságát vette át, és a tescheni béke után ismét a főhaditanács elnöki székébe ült.

A második török háboruban (1789.) II. József császár reá bízta mint fővezérré a főhadisereget, melynek Belgrádot kellett ostromolnia; azonban az előnyomulás közben Hadik beteggyba esett, mi reá néve főleg előhaladt kora miatt igen nagy ápolást kívánt. Ezt teljesítte is a császár, ki az őz vezért igen higelő dicsőretek és egészségéről gondoskodó nyilatkozatok között hívá vissza a hadseregtől, hogy őt a főhaditanácsnál ismét előbb állomásra helyezze. Belgrád eléstét, melynek bevételét tervben ő készítte elő, — még

megélte, azonban II. József császár halála, kinek halálós ágyánál jelen volt, és annak a hadseregtől elbucszása annyira meghatották az őreget, hogy ismét belebetegedett, és nem sokára, márt. 11-én 1790-ben meg is halt, azon közeliismerés által kísérve sirjára, hogy mind a béke, mind a háboru idején egyenlően nagy érdemeket szerzett. Ő azon ritka tünemény volt, ki e kettős célra a sorstól nem csak elegendő észtehetséget, de a szükséges hosszú életkort is megkapta.

Hadik huszongy hadjáratban vett tevékeny részt, és századosi kora óta naplójába minden hadi vállalatait bejegyezvén, ebben a hadtanra vonatkozó legfontosabb és legderekabb tanulmányait hagyta hátra.

5. Gróf Rhédei János.

Kis-rédei gróf Rhédei János tábornok, régi magyar nemes család ivadéka, Erdélyben született. Katonai pályáját 1733-ban kezdte, s a török és örökösödési háborukban annyi érdemet szerzett, hogy 1752. évi májusban az 51. számú ezredben őrnagy, a hétéves háboru kitérősekor pedig a 31. számú Haller-féle gyalogezredben alezredes lön. A schweidnizi ostrom alatt az első éjjel Rhédei 12 gránátos századával a futóárkok fedezésére volt rendelve, s azt eszközölte, hogy a munkások munkájokat 700 óra terjesztheték; a következő reggelen az ostromárkok lövészkészen állottak. Ennek folytán a főrohamot Rhédeiinek kellett 3 gránátos századdal a striegani erd ellen megkezdni s azt lajtorjássegélyével meghágnai. Ez 1757. nov. 11. és 12-ke köti éjjel történt. A mint Rhédei csapata közegett, az ellenség jelt adott, s nagy lön az osztrák sereg meglepetése, midőn minden agály nélkül előnyomulásukban egyszerré csak golyózápor által fogadtatva, egész soraik leterítették, s e közben lábaik alatt a föld mennydörgő robajjal megnyílván, az elrejtett aknákból kitérő tűzőzón a gránátosok százait elevenen temető el. Az éj vastag sötétsége, a löpor fojtó gőze csak növelék az éj borzalmaikat, és az elesettek által soraikban okozott rás zavarba hozta a csapatokat.

Azonban Rhédei el nem veszté lélekjelenlétét, bátoraságát, s mindent elkövetett, hogy a megrettenteket főtáborítsa, a szétszórtakat összegyűjtse, rendezeszeje és egy új támadásra felvilányozza; így foglalá el a glaciis emeltes részét és a külső erődöket. Az elősancnál az ellenség golyózáporral és szuronyal fogadta, és kétségbe esve védte magát; azonban Rhédei és gránátosai vitézsége itt is győzött. A poroszok futásnak eredtek, a mieink a sáncokat megmásztták, a palizádokat és egyéb erődítményeket leronták, és a külső erődbeli ágyukat az ellenség ellen fordították. És most már a leaptadt csapat a fallal erősített sokkal mélyebb főszanc előtt állott, mely a belső várművet a külső erődöktől elválasztá, és melyen még eddig a lövések semmi rást nem nyitottak. Azonban a hősiesség előtt semmisen látszik lehetetlennek. Magukkal czepelt létrákat leeregeték a sáncokba, azonban szerencsétlenségükre azok rövidke levén, a helyett, hogy a sáncokat megkúghatnák, Rhédei és gránátosai a legnagyobb rendtelenségben lebuukna a sáncz árkába. Újabb előnyomulás lehetetlenné lön. A derék gránátosoknak meg kellett elégedniük azzal, hogy a belső erődben levő ellenséget golyókkal nyugtalanítsák, míg őket az ellenség tüze minden oldalról fedeztetlenül érte.

E kínos helyzetben kelle Rhédeiinek és embe-reinek maradnia mindaddig, míg a másik hátra-maradt három csapat Schweidnitzot megvevé, s a poroszokat feladásra kényszeríté.

A boroszlói csatában Rhédei szuronysegezve foglalta el az ellenség sánczeit, és ép oly vitézül tüntette ki magát a következő évben Domstádl-nél. Erdemiéért a Mária Terézia-rend kis keresztjét kapta, 1758. aprillban ezredes lett, és 1760-ban a m. kir. testőrséghez tizedes. Itt lön 1761-ben tábornok (vezérőrnagy) és ez állomásán halt meg Bécsben 1768. évi január 10-én.

Béri Balogh Ádám kardja.

A Zala-Bérről származó Béri Balogh család-két kétségkívül leghíresebb tagja Ádám, Rákóczi dandártábornoka vala. Ezen, ugy kitünő vitézségéről, s állhatatos magyarságáról, mint szomorú végéről történetileg vezetettessé lett férfin a XVII. század második felében, vagy tán utolsó negyedében született, s birtokos volt Tolna-, Vas-, Soprony- és Somogy-vármegyékben. Tudományos

kiképeztetést nyervén, miután iskoláit elvégezte, ifjú korában a török ellen katonáskodott, majd a karlovici (karloviczi) béke megkötése után megyei hivatalt vállala; így tudatik, hogy a XVIII-dik század első éveiben Vasvármegyében főbíró volt. Ez időbe esik házassága is Fesztetits Juliánával, a dus Fesztetits Pál egyik leányával.

Mihelyt II. Rákóczi Ferencz háborújának lángjai Balogh sógora Sándor László által az 1704. év első napjaiban tul a Dunára is át kez-dének harapóznai: Béri Balogh Ádám kivoná pihentetett kardját, s a népszerű férfiú oldala mellé annyian szerelének rögtön, hogy már 1704. január havában megalakíthatá, sőt harcba vezet-heté kemencsaljajaikból (Vas), és somogyvármegyeiekből álló lovas ezredét. Ezredes-kapitány-ságra való kineveztetését Rákóczitól csakhamar megkapta, s egyike lön ugy szerénysegre mint vitézségre nézve a kurucuszág legelső ezredeseinek. Dunántul pedig unokaöccsén az egy híres Bezerédi Imrén kívül épen senki sem mulja vala őt felül. Egyremásra aratta a győzelmeket, ugy Károlyi Sándor, mint Bottyán János, vagy Eszterházy Antal vezénylő tábornokok alatt. Ausztriának, Styriának és Horvátországnak valóságos ostromává lön.

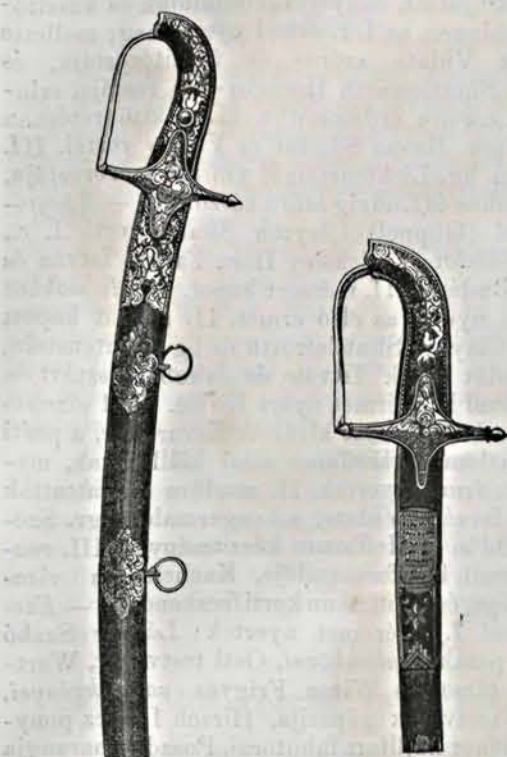
Nem ezúlnak itt elősorolni Balogh Ádám csatáit, folytonos emelkedését, kivívott bajnoki híret: csak egy-két diadaláról emléksziünk rövid szóval. 1705-ben Bottyán alatt a baleszárnyat ő vezérelé, s miután ezredét Tolna- és Baranya-vármegyebeliékből kiegészíté; bevette Pécsét, Sik-lóst; majd több vezértársával együtt Kőzeget ostromlá meg; betört Bottyánnal Ausztriába, s az év vég napjaiban Bruck falai alatt a bán horvátjait megveré. 1706-ban egyik főmegnyerője volt az egervári fényes győzelemnek, hol az ellenfél tábornoka Heister maga is rabul esett, minden ágyúival, tábornoszeivel egyben, 3000 emberének elvesztéval. Ez útközben Balogh Ádám Bezerédivel versenyezve harcolt, 1707-ben egyebek közt Győr alatt ejtett nagy csapást a császáriakon, ugy, hogy egész haditervöket megváltoztatni kényszerülének a váratlanul jött vereség-miatt. Ugyanezen évben kéztiben hódított Styriában, a hol várakat is vett be, Bottyánnal s Beze-rédivel. A következő 1708-ban viszont Ausztria éré meg pusztító keze sulyát, de megérzék kül-lönösen a ráczok, a kik közül 1708. sept. elsején Tolnában Kölesdől 5000-et vágatott le. Ezen nagyszerű diadalát Baloghnak — mely által a dunántuli kurucuszág igté megmenté — részle-tesen leírám e becses lapok 1864-dik évi folyamá-nak 30-dik számában „A kölesdi harcokról” czím alatt. Azért oda utalom vissza az olvasót. — Em-litettem volt a nevezett czikkben, hogy Béri Ba-logh Ádámot e győzelemért Rákóczi dandár-tábornokká nevezé ki, s gyönyörű díszkarddal ajándékozta meg, mely leánygi utódjai egyikénél ma is meg van; egyuttal óhajtasomat fejezem ki i vajha e becses történeti ereklye rajza, a „V. U.” számára beküldetnék!

Szerény szavam nem hangzék el a pusztá-ban, mert *Szabó István* fényképezé hazánkfiá, a tulajdonos *Forster Sigmond* új engedelmé-ből lefényképezé a nevezetes szabályt, melynek rajzát ide ezenel bemutatjuk.

E kardot hagyomány szerint XIV-dik Lajos francia király küldötté 1707-ben az ónodi ország-gyűlés alkalmára szövetségének Rákóczi Ferencz fejedelemnek; s valóban a kard francia felirata franciaországi eredetre, s ezúttjének ritka műz-léssel készült domborművei párisi udvari ötvös vésőjére emlékeztetnek. Anyi mindenesetre áll, hogy a kardnak tömör ezüst markolata s hüvely-nek egyéb ezüst részei izlétöljes virág lombo-zat- s egyéb ékítményekkel remekül vannak borítva, hogy a penge dusan aranyzott, s ép oly díszes mint vivásra alkalmas és erős, — szóval mesteri mű. A penge hátrészének vastagsága s a rajta végig húzóó vércsatorna is mutatja, hogy egyszersmind csatakardnak készült, és mutatják az élén látható csorbák, miszerint Balogh Ádám használá is, későbbi útközeteiben.

Egyébiránt a kard alakjára nézve görbe, de nem túlságosan: azaz török-, hanem magyar-módra; külsejének ezüsttel nem borított része most már meglehető kopott de annál érdekesebb — minthogy régi — czápalahéjja van be vonva. Hossza az egésznek mintegy három lábnyi, markolata hét hüvelyknyi, a két kardkötő-karika ezüstje 2 és 1/2 hüvelyknyi, végre a kard alsó részén levő ezüst 10 hüvelyknyi hosszúságu, — átmerője pedig 1 1/2 hüvelyk (Szabó István ur mérésel szerint, mert alólított is figyelemmel megvizsgálá ugyan, de pontosan meg nem mérte.)

Acézlán aranyzott betükkel mindkétfelől ez van bevésve: „Ne me tire pas sans Raison, ne me remette point sans Honneur.” (Ne vonj ki ok nélkül, de vissza se tégy becsület nélkül.)

A kard pengéje.

Balog Ádám kardja (a kuruc világból).

Balogh Ádám kölesdi harca után még két évnl tovább küzdött Rákóczi mellett sulyos har-cokat, migem 1710 végén, a szegszárdi szeren-csétlen csata után, fákó lova alatta ós:terogyván, elfogatott. Búrdára vitték, a hol is midőn Rákóczi-tól sem nagy ígéretekre, sem fényesökre elől-lani nem akarna: a haditörvény halát diktált fel-jére. És így a híres hős pártfeleinek minden tiltakozása daczára, Pesten lefejeztetett, az 1711 év elején, a midőn a szatmári békealkudozások már folyamatban voltak.

Balogh Ádám utódi a gyászsetet óta fákó lovat sohasem tartanak, mert a családra szeren-csétlenségét hozónak hiszik.

A kölesdi győzelem emlékéte pedig: a gyönyörű, XIV Lajos, illetőleg Rákóczi és Balogh-féle kardot drága ereklyeként őrizik az elbukott hős vezér unokái, és a kard általában egész Tolna vármegyében oly tiszteletben tartatik, hogy a megyének több főispánja — pl. gr. Eszterházy Károly — e pompás és emlékeztetes fegyverrel oldalán örökítetté meg magát — olajfestmény arcz-képben — a szegszárdi vármegyeház terme szá-mára.

A kardmarkolat és hüvely ezüstreszeinek fa-ragványai oly szépek és hosszú mesterséges munka mellett nemes izléssel vannak kivésve: hogy e díszmű a jelenkor legmesteriebb és nemű készítő-műveivel is bátran kiállja a versenyt. Tehát a történelmi érdek benne a műbecsével párosul.

Thaly Kálmán.

Pünkösöd második napja Debreczenben.

Alig van az évben nevezeteseb- s Debreczen népére nézve nehezebben várt s örvendesebb nap, mint pünkösöd második napja.

Vidám népiünneply napja ez, mely annál eleve-nebb, zajosabb, mivel évenként csak egyetlen egyszer jó élé.

A népiünneply színhelye a „nagyerdő.” A földmívelő-s az iparos osztály, mely egész éven át a mindennapi élet prózái gondjailal küzd: e nap-on feledl az aprólékos gondokat, bajokat — s családostul siet a nagyerdőre, kárpótlást keresve

nehány órai szórakozásban, a nagyerdő zöld lomsjai alatt.

A *cselédesség*, mely évi bérenke hátralékát gazdájától kikapta, ünnepi öltözetben siet ide, szerezvén magának egy jónapot, új erőt merítve a munkáságra, mielőtt új gazdájához beállitana.

Már a délelőtti órákban lehet látni egyes családokat, szekereken s talyigákon kifelé sietve. Mondanunk is alig szükség, hogy a mulatság fő-tényezője és kelléke, a szekér-derékből nincs kifeléjtvé. Ott vesztegelnek tarisznyákban a leg-jobb egyetértésben: kalács, pecsenye s közvetlen szomszédaságban e kedves *harcipivalók* egy pár *kulacs* és *csobdn*, megannyi *bujelejtető*.

A nagy többség azonban csak a délutáni órákban, isteni tisztelet után indul. Ilyenkor már csakugy hullámzik a nép a péterfauteuzón keresztül s élénk látványt nyujt a szemlélőnek.

Kövessük a tömeget s tekintsük meg Debreczen népét ártatlan mulatságaiban.

A földház udvarán már szól a zene; de ha valaki a népet itt keresné, csalódnék: mert itt csak azokat találja, kik a népmulatság megszem-lélésére rándulván ki, pillanatra állomást tartanak, pár pohár savanyuzives *bor* elfogyasztása véget, mielőtt az erdő mélyébe hatolnának.

A falakon kívül a termézet kék boltzata alatt keressük a nép különböző osztályait. Mielőtt azonban a földház helyiségeit hátunk mögött hagynók, tekintsük meg előbb annak környékét. Szemünket a közelben néhány gékény sátor vonja magára, hol a mézeskalácsosok kínálják áráczkiket, melyek körül vidám képi suhanc-zok sereglének, szívük kegyelteinek a *delicessé* e neméből vásárlandók. Kis távolban e helytől a *béles* és *pezercsárusnok*, *kalács*- és *pecsenyesütlő*-nok, telt kosaraikat kínálgatják azoknak, kik a szekerezés komfortjában nem részesülhetvén, *élés-lédát* s *tarisznyát* magukkal nem hozhattak. Távolabbról hangos kintorna- és dobzó úti meg-füleinék. Tekintsünk el ide is. A nem épen mes-terműveket játszó kintorna s az azt kísérő dobzó, kioszk-szerű épületből tör elő. Egy cseh földi e kedves életpárja csikarja ki ezen — az andal-gásra épen nem gerjesztő hangokat. Nagyon kö-zel kell hatolnunk, hogy valamit láthassunk; mert e rögtönzött ponyvafedél építmény, a de-rült arczú ifjak és leányok szájai által vetetett körül. Pár könyökzástás s nem épen kellemes sürölés után elvégre ciznál vagyunk. A fedél alatt malomkerékalku alkotvány tűnik elénk, melyek széleire, kosaik, falovak, tevék, oroszlanók, griffek stb. alkalmazvák. E mulatság nemét, — melyet a németek „Ringelspiel”-nek neveznek — népnünk ezelőtt csak a vásári alkalmakkor élvezté; most azonban már a pünkösdi népmulatságnak is egyik nélkülözhetlen kellékévé vált. Epen most szállanak be az említett kosokba a *konyha* ki-szabadult szépei — a szakácsnék és a szolgálók. A fenyergelt falovak, oroszlanók s tevéknak szintén nem kell sokáig gazdára várakozni; a fiatal-ságból azonnal kitér a lovagiaság szelleme s fölkapazkodik a csakhamar körben forgó paripákra. Ekkor jelt ad a dob és kintorna, melynek egyhangu zenéje mellett mozgásba hozatik a gé-pezet s a körützás szűlletet okozó gyorsasággal veszi kezdetét és tart mintegy 10 perczig, a midőn újabbak foglalják el az élvnyujtó üléseket. Odább a kintnál a magas falhoz kótel van erősítve melyen kötéltánczos mutatja be nyaktörő légi utját.

Most pedig menjünk tovább. Zöld galyból készült téres sátor alatt a pince-korcema előtt tánczó fiatalaság vonja magára figyelmünket. Itt a nép szegényebb osztálya mulat: a napszámosok, csikós- és juhászbojtárok, Jellemző, hogy az itt mulató fiatalaság, hölgyek nélkül tánczol, pedig csakugy vásik a lelke azokra a mosolygó *fehér-cselédok*re, kik ott körben állva szemlélék a tánc-zót! Háiba! ez íly nyílt helyen nálók nem igen szokás s a társadalmi társzabály sérténe meg, ki itt valamely leányt illemezra kérne, a nélkül, hogy fölhívásának eredménye lenne, bárha a példabeszéd azt tartja: „Könnyű Katót tánczra vinni!”

Egyébiránt, ki az eredeti alakjából ki nem forgatott szép magyar tánczban akar gyönyör-ködni, az csak ide jöjjön s egész szeplőtlen-ségben fölállítja azt.

Beljebb hatolva, az erdő mélyében az iparos és vagonosabb polgár-ifjak és leányok serege tánczol. Itt már polgáriassalubb nézetek uralganak, melyek legyőzik azon nem indokolható ázseméret, mely törvényenél vált, hogy az ifjaknak táncz közben ne lehessen a leánykák karcsu derékát átölelni. A különböző iparos-osztályok ifjai, négy-

öt helyen mulatnak így. Mindenütt élénkség, za-jos öröm.

Amott egy őszbecsavarodott, derült arczu czivis a szekéren közöttégek kulacsával mellette ülő szomszédját, komját s komasszonnyát. Külö-nös, hogy a debreczeni ember, ha kirándul a *zöldbe*, csak addig száll le üléseből, mig lovait kifogja s megbékozta; aztán visszaül helyére, szekéren várakozó hozzátartozóhoz, hol a gyé-kény-erőly alatt gond nélkül élvezik a tarisznya és kulacs tartalmát.

De ki tudná mind egyenkint csak vészlatban is adni ez eleven tarka képeket, melyek itt a szem előtt elvonulnak? Ki hübb képtét óhajta birni a debreczeni népmulatságnak, vegye magának azt a kis farsádságot, sétáljon ki — vagy a mi kényel-mesebb, — ha t. i. módjában van, — kocszák ki pünkösdi másodnapjának délutáni óráiban a *nagy-erdőre*, s az itteni halvány másolatnak eredetijét szemlélendi.

E pünkösdi népmulatság még arról is nevezetes, hogy itt nem egyszér kötetnek oly tartós szívviszonyok, melyek *borforrás* után, a lelkiatya által megerősítettvén, csak áso-kapa által bontat-nak fel.

A mulatságnak az alkony vet véget, amikor a napi zaj elmúl, a zene megszűnik a beállott csendet a lombok közt a fülemile bájoló éneke szegi csak meg.

(„Hortobágy”)

Egyveleg.

** (Az osztrák államadósság) 1864. végével tett összesen 2.600,994,469 frot, 116.713,581 frot évi kamattal. Ebből 1,765.804,291 frot kamatozó, 29,383 frot kamat nélküli része a bizonytalan visszafizetésű adósságnak, 606.424,036 frot kamatozó, 228.736,758 frot kamat nélküli összeg pedig a meghatározott időben visszafizetendő adósságok közé tartozik. Az ide nem foglalt földteremte-sítési adósság 522,220,268 frot, 26,114,013 frot ka-mattal. Az 1864. december végére lejárt, de ki nem fizetett kamatok összege tett 26,431,006 forintot.

— (Az emberi nem.) Az *Abeille medicale* szer-int a földön 1288 millió ember lakik. Ebből 369 millió a kaukázsi, 523 millió a mongol, 190 millió az aethiopi, 1 millió az amerikai és 200 millió a malaji fajhoz tartozik. A föld népessége 3604 nyelvet beszél és 1000 különböző vallást követ. Egy esztendő alatt mintegy 33,333,333 ember hal meg. Ebből egy napra 91,954, egy órára 3730, egy perczre 60 haláleset jó. Tehát minden másod perczben egy ember mulik ki a világból. Ezen fo-gyatkozás az születések hasonló száma pótolja ki. Az ember élettartamának átlaga 33 évre tehető. A föld lakosságának egynegyede a 7-dik, fele a 17-dik életév elérése előtt hal meg, 10,000 ember közül csak egy éri el a 100 élet, 500 közül csak egy a 80 éves, és 100 közül csak egy a 65 éves életkort. A fenyergőható férfiak száma egy nyolczad részét képezi az összes lakosságnak. Vallásfelekezeteit illetőleg keresztény van 335 millió, zsidó 5 millió, ázsiai vallásokat követő 600 millió, muhamedanus 100 millió, és pogány 200 millió. A keresztényen tömegből 170 millió a római, 76 millió a görög és 80 millió a protestans egyházhoz tartozik.

— (Gyapot-termelés Franciaországban.) A régi közmondás, hogy rendszerint azután fejlődik be a kutat, midőn már valaki belehalt, legújabb-ban is az ismeretes gyapotszükségéte, megvál-sult. Már 20 év előtt figyelmező valának az angol gyárosok téve, hogy a bő esztendő után még megjöhetnek a szük esztendő, azaz hogy oly idők állhatnak be, midőn a gyapot tartományok el lesznek zárva a fono-és szövő-gépek elől; de ök ezen intó szózat előtt makacsul elzárták füleiket, annyira, hogy a végzetes „már késő” bekö-vetkezett. Csak midőn ezen jóslat bekövetkezett és az összes gyapotipar ugyzóval az eluljűdeés toroklatához érkezett, kezdik a legkülönfélebb erőködeéseket, hogy az összes iparos népek ház-tartásának ezen oly nagy fontosságú anyagért, melynek főforrása bizonyára sok időre ki lesz alapva, pótlást szerezzenek. Sőt különböző euró-pai országok azon reményben élnek, hogy idovel a gyapottermelő országok sorában foglalhatnak helyet. Így csak küzelebb történt az is, hogy a *société d'agriculture* Vaucluseben tetemes meny-nyisítéket georgiai és louisianai gyapotmagot oszt-tott ki, mely Avignon környékén vettetett el. E kísérletektől teljes eredményt várnak.

HIRDETÉSEK.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási-társaság.

A személyszállító gőzösek

MENET RENDE

1865. évi április 19-től kezdve további rendelkezésig.

A DUNÁN.

Lefelé.

Linczről Bécsbe naponként 8 órák reggel.
Bécsből Linczre: naponként 6 órák reggel, Duna-castorna) Pozsonyba: (a helyi-gőzessel) naponként 5 órák délután.
Bécsből Pestre: naponként 6 1/2 órák reggel.
Esztérgomból Vácra Pestre: naponként 5 1/2 órák reggel a helyi-gőzessel és 4 óra felé délután a bécsi hajóval.
Vácra Pestre: naponként 7 1/2 órák reggel és 1 óra felé este a bécsi hajóval.
Bogdányból Sz. Endre és Pestre: naponként 5 órák reggel.
Pestől Soroksár, Bácskeve Tassra: naponként 3 1/2 órák délután.
Pestől Mohácsra: naponként 6 órák reggel.
Pestől Zimonyba: hétfőn, szerdán és szombaton 6 órák reggel.
Pestől Orsova, Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: szerdán 6 órák reggel.
Zimonyból Orsova, Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: csütörtökön reggel, a pesti személyszállító-gőzök megérkezése után. (Orsovánál hajóvaltoztatással).
Baziaschról Orsova, Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: csütörtökön délután, a pesti vasutit vonat megérkezése után. (Orsovánál hajóvaltoztatással).
Orsováról Giurgevo, Galacz és Konstantinápolyba: pénteken délután.

A mohács-pesti vasuti vonatok a személyszállító-gőzökkel meenteivel Mohácsról és vissza közvetlen összeköttetésben állanak.

Gyórhajózási összeköttetés

Bécs, Pest, Baziasch, Giurgevo (Bukarest), Braila, Galacz (Jassy), Konstantinápoly és Odessa között.

I. Bécsből: vasárnap 6 1/2 órák reggel.
Pestől: hétfőn 7 órák reggel.
Baziaschról: kedden 8 1/2 órák reggel.
Czernawodára: szerdán este.
Konstantinápolyba: pénteken reggel.
Galaczra: csütörtökön reggel.
II. Baziaschról szombaton 8 1/2 órák reggel.
Erkezés: Giurgevo: vasárnap este.
Czernawodára: vasárnap este.
Konstantinápolyba: kedden reggel.
Galaczra: hétfőn reggel.
Az Odessába való utazás Galaczon át a császári orosz gőzösekkel, vagy Küstendjén át az osztrák Lloyd gőzözeivel történhetik.

A TISZÁN.

Szegedről Zimonyba: szerdán reggel.
V. Naményből Tokajba: minden csütörtökön, napfokeltével.

A SZÁVÁN.

Sziszekről Zimonyba: hétfőn és csütörtökön délután.

A szerb-bosznia-part hosszában:

Breskáról Schabácsra: kedden délután.
Schabácsról Belgradra: szerdán reggel.
Belgradról Orsovára (Baziasch érintésével): csütörtökön reggel.

A személyszállító-gőzösek megérkezése Pestre:

Bécsből: naponként 7 óra felé este.
Mohácsról: naponként 3 óra felé délután.
Zimonyból: vasárnap, kedden, csütörtökön 3 óra felé délután.

Pest, április 14-én 1865.

Az első cs. k. sz. dunagőzhajózási-társaság főügyvivőse Magyarországon.

FORSTINGER M. ALBERT

ezzenel köszönetét nyilvánítja a nagydíjű közönségnek azon szíves látogatásért, melylyel a kigyó-utczában csaknem 20 évig létezett konyha-edény, sárgaréz-lakatosárú- és szerszám-kereskedését szerencsésítette, egyszersmind ezennel tisztellett jelenti, hogy a

dorottya-utczai Wurm-udvarba

HÁZGAZDASÁGI ÉS KONYHA-ESZKÖZÖK

első raktárát.

melyben a gazdasszonyok a házi gazdaságnál és konyhában szükséges minden eszközöket készletben találnak, e felől az általam összehajtott több száz rajzallat ellátott árjegyzéket, melyeket a saját alól kikerült, kedves gazdasszonyainknak örömmel rendelkezésükre bocsátom, mely nevezetesen kiházasítási alkalomkor kedvezően fogadtathatik.

Ugyanitt van főraktára a jelesnek ismert Lotz-féle cs. k. szab. mangorló-, mosó- és kifacsaró gépeknek, kézi szállító-eszközöknek, kőtegréseknek stb. Raktára a Weisz Janos és fia bécsi es. kir. szabad. szerszámgyárának; továbbá a berndorf es. k. orsz. szab. érczaru-gyárból réz- és lakatosárú- és alpacca-écszt- és csészék, asztali és írszerek, talczák, gyertyatartók, girandolók, thea- és kávészájtatók stb.

Ezen alpacca-écszt, melynek általában csak fehér ércz (Alpacca) az alapja, több évi használat és az ezüstféreg lekopása után sem lesz soha sárga vagy vörös, miert is legelőnyösebbnek ismertettél.

Cserébe ócska öntött- és plézmánczozott edények, vörös- és sárga-réz stb. elfogadtatik. 1175 (1-4)

Az árulás nagyban és kicsiben.

Sorsjegyek részletfizetés mellett.

Egyenkint.

1 1860-iki 500 ftos sorsjegyre, havonkint 24 ft. — kr.,	évnegyedenkint 30 ft.
1 1864-iki 250 ftos " " " " " " " "	12 ft. — kr., " " " "
1 Credit " " " " " " " "	6 ft. 50 kr., " " " "
1 1860-iki 100 ftos " " " " " " " "	5 ft. — kr., " " " "
1 1864-iki 100 ftos " " " " " " " "	4 ft. 50 kr., " " " "
1 1864-iki 50 ftos " " " " " " " "	2 ft. 25 kr., " " " "

Csoportokban, 5 darabjával.

1 1864-iki 50 ftos, 1 budai, 1 Genois, 1 Waldstein, 1 Keglevich-sorsjegyre, havonkint 7 ft., évnegyedenkint 8 ft. 50 kr.
1 1860-iki 100 ftos, 1 Salm, 1 Genois, 1 Waldstein, 1 Keglevich-sorsjegyre, havonkint 10 ft., évnegyedenkint 13 ft.
1 Credit, 1 1864-iki 50 ftos, 1 Clary, 1 Waldstein, 1 Rudolf-sorsjegyre, havonkint 12 ft., évnegyedenkint 15 ft.
1 1864-iki 250 ftos, 1 1864-iki 50 ftos, 1 Pálffy, 1 Clary, 1 Rudolf-sorsjegyre, havonkint 18 ft., évnegyedenkint 22 ft.

Az első részlet lefizetése már minden nyeresémet biztosít.

MORGENSTERN A. és TÁRSA

váltó-irodája Pesten, nagy-hidutca 9-ik szám alatt.

Levélbeli megrendelések gyorsan eszközöltetnek. A sorsjegyek bevásárlását illetőleg, valamint a részletfizetések sorsjegytársulatok alakítására vonatkozó programok kívánatra ingyért szolgáltatnak ki. 1071 (4-4)

Hitelintézet i sorsjegyek,

melyeknek huzása folyó évi július 1-jén történik, 250,000, 40,000, 20,000, 10,000, 5,000

stb. forint főnyereséggel, kaphatók készpénzfizetés mellett alulírottak pénzváltó-irodájában a bécsi napi árfolyam szerint havonkint 6 ft. 50 kr., vagy évnegyedenkint 8 forint részletfizetéssel, — továbbá:

IGÉRVÉNYEK.

1 budai sorsjegyre (huzás június 15-én)	2 ft. 50 kr.
1 gőzhajózási sorsjegyre (huzás június 28-án)	4 ft. 50 kr.
1 hitelintézeti sorsjegyre (huzás július 1-én)	3 ft. 50 kr.
1 1864-iki 250 ftos sorsjegyre (huzás július 1-én)	5 ft. 50 kr.
1 Salm-sorsjegyre (huzás július 15-én)	2 ft. 50 kr.
1 Waldstein-sorsjegyre (huzás július 15-én)	2 ft. — kr.
1 Clary-sorsjegyre (huzás július 30-án)	2 ft. 50 kr.

Minden egyes igérvény után 50 kr. bélyegdíj.

5 darab Credit-igérvény csak 19 ft. — 10 darab Credit-igérvény csak 36 ft. Mindennemű sorsjegyre akkép előlegeztetik, hogy az a teljes napi börzei árfolyam szerint fizetettik ki, a visszafizetés havonkint részletekben történhet.

MORGENSTERN A. és TÁRSA.

Pénzváltó-iroda Pesten, nagy-hidutca 9-ik sz. a.

Levélbeli megrendelések gyorsan teljesítetnek, s egy, az 1865-ik évről érvényes sorshuzási tervet ingyért szolgáltatnak ki. 1071 (4-4)

PIRNITZER TESTVÉREK
pénzváltó- és bizomány-üzlete Pesten, Dorottya-utca 10-ik szám alatt,

foglalkozik:

- Mindennemű állam- és iparpapírok, sorsjegyek, földterhermentesítési és elsőbbségi kötvények, záloglevelek, arany- és ezüstpénz, bankjegyek és devisek bevásárlásával és eladásával.
- Magyar bank- és iparpapírok bevásárlásával és eladásával.
- Mindennemű értékpapírokra kölcsönadással és az előlegezett összeg vagy egyszerre, vagy részletenkint fizethető vissza.
- Utaltványok s hitellevelek kibocsátásával, Európa bármely váltópiajára, tetszés szerinti látra.
- Lejárt szelvények és kötelevények beváltásával s kihuzott sorsjegyek leszámlálásával.
- Kisorsolható mindennemű értékpapírok megvizsgálásával.
- Működési körünkbe vágó minden megbízások elvállalásával s azok elintézésével, a pesti, bécsi s kül börzék számára,

a legmértányosb föltételek alatt.

Ajánljuk továbbá értékpapíraink bevásárlását

részletfizetések mellett,

mint azok legkönnyebb beszerezhetési módját. — Az összegek, valamint a fizetési határidők egészen a vevők tetszése szerint osztanak fel, kisorsolható értékpapíroknál, az első részlet befizetésével a netaláni nyeresémet már a vevőnek azonnal a egyedüli birtokába esik.

Kamatkozó papírok azonban azon előnyt nyújtják, az a szelvények a vevő birtokába mennek át, s így a beszedendő kamatot csaknem azon összeg-többséget, melyekkel az értékpapírok a napi árfolyam szerint magasban vásároltattak meg, egyszerezhetjük.

Hogy a t. cz. közönségnek bármennyű sorsjegyek beszerezhetése megkönnyített-hessék, s hogy mindenkinek alkalom nyújthatassék, csekély havi részlet-fizetéssel saját választása szerint egyidejűleg legalább is 5 darab különű sorsjegyek birtokába juthatni, alább következő összedíltásokat rendeztünk:

4 1/2 ft. havonkint:	1 Windischgrätz-, Waldstein-, Como-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegyre.
6 " "	1 Salm-, Genois-, Windischgrätz-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegyre.
7 " "	1 1864-iki 50 ftos, Pálffy-, Genois-, Windischgrätz-, Keglevich-sorsj.
8 " "	1 4% triestzi 50 ftos, Como-, Pálffy-, Waldstein-, Rudolf-sorsjegyre.
8 1/2 " "	1 1839. 50 ftos, Salm-, Pálffy-, Windischgrätz-, Keglevich-sorsjegyre.
9 " "	Eszterházy-, Clary-, Waldstein-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegyre.
9 " "	1 4% gőzhajózási, budai, Waldstein-, Windischgrätz-, Rudolf-sorsj.
10 " "	1 1864-iki 100 ftos, Pálffy-, Waldstein-, Windischgrätz-, Keglevich-sj.
11 1/2 " "	4% triestzi 100 ftos, Salm-, Genois-, Waldstein-, Rudolf-sorsjegyre.
12 " "	1 hitel, 1864-iki 50 ftos, Salm-, Waldstein-, Keglevich-sorsjegyre.
14 " "	1 1860-iki 100 ftos, 1864-iki 100 ftos, Salm-, Genois-, Rudolf-sorsj.
16 " "	1 hitel, 1860-iki 100 ftos, 1864-iki 50 ftos, Salm-, Rudolf-sorsj.
18 " "	1 4% 1864-iki 250 ftos, 1864-iki 100 ftos, Clary-, Waldstein-, Keglevich-s.
22 " "	1 hitel, 1860-iki 100 ftos, 1864-iki 100 ftos, 1839-iki 50 ftos sorsj.
24 " "	1 1839-iki egész, Salm-, Waldstein-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegyre.
30 " "	5% 1860-iki 500 ftos, 1864-iki 50 ftos, Genois-, Clary-, Rudolf-sj.

Részletes sorshuzási tervek, valamint részletfizetési programok ingyért szolgáltatnak ki.

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegei földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon kívül kezesedik még a záloglevelek biztosságáért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósának, kik egyetemlegesen, egy mindnyájáért és mindnyája egyért, egész ingó és ingatlan vagyonukkal kezeskednek a záloglevelek birtokosainak az intézet kötelezettségeiért.

A záloglevelek, melyek 3 1/2 év alatt, félévenkénti nyilvános sorsolás után teljes névértékük szerint visszafizetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyeresémet, mely a teljes névértékben visszaváltás folytán a vásárlási ár és a névérték közötti különbözetnél fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszélvényekkel van ellátva, melyek évenként kétszer, és pedig május és november 1-én napján, minden adóelővonás nélkül, váltatsanak be, s pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárában, hanem minden európai börzsepiacon, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfelsőbb rendelet szerint

árvapénzek, alapítványok,

s egyebek biztosítására is fordíthatók, különösen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezések és az aggkor biztosítására,

míután föltétlen biztosítékokat, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyeresémet

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók PESTEN: Malvieux C. J., Wahrmann és fia Biron testvérek című kereskedő-háznál; — BECSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein uraknál; — VIDÉKEN: a Magyar biztosító-társaság főügyvivőinek legnagyobb részénél; bérmentesítve kildótt pénzért azonban posta útján magától az intézettől is megszerezhetők. 1083 (3-0)

Különösen előnyösek az általunk rendezett

társasjátékok 10 részesre,

melynek a részvevők mindegyike vagy 20 hó alatt havonkénti, vagy 20 hó alatt 1/4 évenkénti részletben egyenlő öszletet fizet. Az első részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyikének részletfizetési levelek kézbesítetnek, melyek az illető 10 sorsjegyre játszik. Az utolsó részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyikének egy eredeti sorsjegyre szolgáztatik ki. Ezen társasjátékok azon előnnyel minálkóznak, hogy hosszabb idő alatt 10 különű sorsjegyre játszik, s végül az utolsó csekély részlet-összeg lefizetése által egy eredeti sorsjegyre birtokába jut. A jelenre nézve ajánljuk következő társasági biztosító-leveleinket:

A. 10 hitelintézeti sorsjegyre 7 ft. 60 krajval 20 havi részletfizetéssel.
B. 10 1864-iki 100 ftos sorsj. 5 " " " " " " " "
C. 10 1864-iki 50 ftos sorsj. 2 " " " " " " " "
D. 10 1860-iki 100 ftos sorsj. 5 " " " " " " " "
E. 10 hitelintézeti sorsjegyre 9 " " " " " " " "
F. 10 1864-iki 100 ftos sorsj. 7 " " " " " " " "
G. 10 1864-iki 50 ftos sorsj. 3 " " " " " " " "
H. 10 1860-iki 100 ftos sorsj. 8 " " " " " " " "
I. 50 Rudolf-sorsjegyre 3 " " " " " " " "
K. Minden ausztriai sorsjegyre 4 " " " " " " " "

Az I. alatti társaságban 10 személy 50 különű Rudolf-sorsjegyre játszik, azaz: annak 10-ed részére, s az utolsó részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyike 5 darab eredeti Rudolf-sorsjegyre veszt át.

A K. alatti társaságban 20 személy minden ausztriai sorsjegyre játszik, ehhez járul egy bádeni sorsjegyre, 6% éven át; az utolsó részlet lefizetésekor a sorsjegyek árfolyam szerint eladotnak, s az abból bejött öszlet egyaránt felosztatik.

Ezen társaságok bármelyikebe egyékek is helyetnek, amikül, hogy egyik részvevő a másikkal törődnek.

Ezen összedíltásoknál s egyáltalában részlet-fizetésekre eladásoknál, a sorsjegyek a napi árfolyam szerint számítottak 6% hozzáadással évenként és 1/4% provizio.

Még arra is bátrak vagyunk a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy kívánatra különű sorsjegyeket állítunk össze, s azokat tetszés szerinti határidőre történő részletfizetésekre árba bocsátjuk, melyet különösen alkalú magány sorsjegytársulatoknál ajánljunk.

Mas pénzváltó-házak által — részletfizetési üzleteket illetőleg — hirdett kombinátók, általunk is eszközöltetnek, s az erre vonatkozó kérdésekösre gyors kivitel biztosítottak.

IGÉRVÉNYEK

mindennemű sorsjegyre és minden sorshuzásra, nálunk legutányosb áron kaphatók. Az 1864-iki évi december 1-jén történt 1864-iki sorsjegyek kisorsolásánál a 808-ik sorozat huzatott ki — 50 számmal, s igérvényekre általunk adottot ki — 2000, 1000, 400 stb. nyeresémmel.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek és azok postai utánvétel mellett is eszközöltetnek.

Bizományosoknak, részletfizetési leveleink s igérvényeink eladásánál a lehe legnagyobb kedvezmény biztosítottak. 967 (16-52)

Már 5000 példányban jelenik meg:

A NÉP KERTESZE

félre 1 ft. és

Der Volksgärtner

félre 1 ft. 50 kr.

Ennél többet fölösleg mondaní egy szaklap ajánlatára.

Az előfizetési pénzek bármely lapra történő előfizetéssel egy-utt beköldhetők.

LUKÁCSY SÁNDOR

1178 (1-3) szerkesztőnek Pesten.

Egy fiatal férjes nő,

ki magyarán, némétül, franczián alaposan ért, ír és beszél és tanítani képes, mint nevelőnk alkalmazást keres valamely főúri család- vagy nagykereskedő-háznál; oly helyen, hol férje is mint gazdatiszt, vagy egyéb — művelt emberhez illő állásban — alkalmazást nyerhet.

Értekezhetni vele Hajdu-Vámos-Pércsre, H. E. betűkkel poste restante címzett levelel által. 1174 (1-3)

GROSZMANN,

tudor.

szem- és fül-orvos,

tizenhétévi orvosi gyakorlattal, tapasztalattal és a legkínzóbb európai tanúk utasításai szerint gyógyít. Rendelési órai a József-téri 11-ik számú Grossz-házban, minden hétköznapon délelőtt 11 órától 12-ig, és délutáni 2 órától 4-ig. — Szegények számára ingyen minden vasárnap a délelőtti órákban. 1183 (4-6)

MOLL, SEIDLITZ PORA

MOLL A. védjegye

Külföldre juttatott - emlékpénzért a párisi világkiállításban 1855-ik évről.

A katalvák az itt látható és hivatalos san leltárjegyekkel vannak ellátva.

Központi szállítási rakhely a „golyához“ címzett gyógyszer-tár Bécsben.

ÓVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adatnak el, melyek saját utasítványaimmal szóról szóra azonosak és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így kullakura nézve gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők. — minclfogva azon észrevétellel övök mindenkit ezen hamisítványok megvételel: hogy az általam készített Seidlitzporok minden egyes skatulái, valamint az adagok papirjai hivatalosan letétemenyezett védmarkkal vannak ellátva.

Ára egy bepeesételt eredeti katulyának 1 ft. 25 kr. Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi-szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy császári birodalom minden részeiből került s kezeinknél levő hálaíratok a legérzékenyebben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztetlenségűl és gyomorhévűl; továbbá: görcsök, vese- és ideges bajokban, szívdobogással, idegesség okozta főfájással, vértudulásnál, eszes fogfájással, végül hysteriára, bukóra és huzamos hanyasra hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legártóbb gyógyhatást eredményezték. — Az ez évtelombeni igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegnek részéről, kik, miután nálok minden, gyakran allopatikus és hydropathikus gyógymód eredménytelenül kimerítettek, az egyszerű házi-szerek folyamodtak, és ebben rogzott egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszerrel meglelek. — Ez elismerő-íratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezői gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egyének is képviseltek, kiknek ezelőtt még a leghírhedtebb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbulést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használata által állított helyre.

A főraktár létezik:

PESTEN { **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik szám alatt.
STEINBACH JÓZSEF ur kereskedésében, gránátos-utczában.

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. a. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden teltség előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosb májhalzsír-faj a Dorsch-halnak legfontosabb egybevitése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepeesételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. E valódi Dorsch-májhalzsír-olaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjeleseb gyógyszer a mell- és tüdő-bajokban, serophulus és rachitis, köszvény és eszű. idült borkitérés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztattik.

MOLL A., gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

MARSHALL FIAI és TÁRSUK GAINSBOROUGHBAN
(Angolhon),

PEST: BECS: PEST:
Heksch Sándor F., Biedermann és Overhoff, Horváth Ferencz,

2 sasutca 12. sz. a. magyarhoni főügynökség, főügynökség a cs. k. tartományokra nézve, vici-utca 5 dik szám alatti házban,

ajánlják dúsan felszerelt raktárakat kiténő és érmet nyert

GÓZMOZDONY-CSEPLŐGÉPEK, LISZT- ÉS FÜRÉSZMALKOK,
s egyéb gazdasági gépekben a legújtanysb árakon. 1062 (9-12)

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Neuschlosz J. fia
Pesten, felduna-sor 52., 53. sz.,
királyi kizárólagos szabadalmazott

gépkoczkatalaj-gyáranak főraktára
létezik

SIEBURGER GYÖRGY
papírkárpit-táraban, a lánchidnak átellenében Pesten,

a hol mintatáblák megtekinthetők, valamint rajzok és árjegyzékek kívánatra kiszolgáltatnak. Ezen főraktárban kockatálajok és az oly igen kedvelt amerikai padozatok nagy mennyiségben és bőséges választékban kaphatók, melyeknek szilárd és tökéletes száraz fából készített kiténő minőségűt a gyár tulajdonosai

két evi jótállást 1094 (8-12)

nyujtanak. — A főraktár a megbízásoknak legpontosabba szabott gyári-árak szerint felel meg, a kockatálajok lerakását átállalja, s pedig mind Pesten, mind a vidéken az árjegyzékek közeléből érintett feltételek alatt.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyeten-utca 4-ik szám alatt).

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában megjelent s minden hiteles könyvtárban, Pesten: Kállan György könyvkereskedésében, Budán: Nagel és Wischan uraknál kaphatók:

Bibliai történet.
Izraelita iskolák számára.
Irta
LÖW LIPOT.
főrabbi.
Magyarrá áttette
LÖW TÓBIAS.
8-rét. (224 lap.) Borítékba fűzve 60 kr.

HITTAN.
Az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára.
Irta Ziltz Mór,
megvizsgált rabbi, s hites, nyilvános vallás tanár az izr. főiskolákban Pesten.
8-rét. (60 lap.) Második magyar kiadás.
Borítékba fűzve 30 kr.

HITTAN.
Az izraelita népiskolák felsőbb osztályai számára.
Irta Ziltz Mór.
Második magyar-német kiadás. 8-rét. (185 lap.) (2-3)
Borítékba fűzve 70 krajczár.

Közállományi meghatalmazás alapján
ügyvédi irodamat
f. h. 24-én megnyitottam Déván, barát-
tér 506-ik sz. a. mit is a t. cz. közönségnek
szolgálatkészségemet ajánlván, ezennel köz-
hírré teszek. Déva, 1865. május 31-én.
Lehmann Róbert,
1189 (2-3) orsz. hites ügyvéd.

Régi pénzeket
és mindennemű régiséget, drágakövet,
gyöngyöt, szineskövet, aranyat, ezüst-
tűt, asványokat vessz és cserél a legmagasb-
áron. 1016 (10-0)

Régiségek és természetiek irodája.
Dorottya-utca 11-ik sz. a. Pesten,
a Lloydnak átellenében,
hol egy nagy választékú raktár mindennemű
régiségek, régi pénzek, gombok, övek
és mentekötők, a legolcsóbb áron, egy-
szintén egy nagy raktár asványok, lep-
kek, bogarak, madarbőrök, tojások,
ávegyszemek is találhatók.

KÁNYA JÓZSEF
(előbb Böhm és Kánya)
Pesten, József-tér 10-ik sz. a.,
ajánlja
minden évszakra
dúsan ellátott
legújabb bel- és külföldi
női-divatáru
raktárát.
793 (80-0)

Mindennemű
takarópapiros
(Makulatur)
kapható Pesten, egyeten-utca 4-ik sz.

26-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, június 25-én 1865.

Előfizetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikal Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyeszer használt petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ligitásnál 10 krba; háromsor- vagy többesori ligitásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetésekkel előföld, Hamburg és Altonában: Haasenstejn és Vogler. — M. Frankfuriban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedés; Bécsben: Oppelk Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdasági ügynökög Is. József, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ligitás után 30 ujkr.

A pesti Lloyd-társulat.

A férfi, kinek arezképét jelen számunkal olvasóinknak bemutatjuk, főtikári s felelős szerkesztői minőségénél fogva, szoros kapcsolatban áll a pesti Lloyd-társulattal, mely hazánk kereskedelmi ipar s gazdasági terén elvitázhatlan érdemeket szerzett. Mindkettőt rövid vázlatban együtt akarjuk feltüntetni e minden hazai mozzantát figyelemmel kísérő lapok hasábjain.

Weizskircher Károly 1821. decz 11-én Segesvárt Erdélyben jómódu szász családból született. Gimnáziumi tanulmányait szülőföldén, a jogtudományokat 1841-től 43-ig a kolozsvári ref. kollegiumban hallgatá, melynek befejezte után, az akkori szabály szerint, Maros-Vásárhelyt mint kir. táblai írnek folytatta jogi pályáját, honnét 1846-ban Segesvárt tisz. tanácsirnokká eskettetett fel. Ez években az unió eszméje már nagyban foglalkodtatá Erdély értelmiségének legnagyobb részét s W. K. volt egyik kiténőbbje a szász nemzet ama szűkkeblűségől ment ifjainak, kik szívvel lélekkel csüggyén emez eszmén, azt övéik körében buzgalommal igyekeztek terjeszteni.

jelen üdvös hatásáról senki sem kételkedik, a ki tudja, hogy az előtt a nagy forgalom daczára fővárosi gabona-kereskedésünkben semmi szabályzó rend, s kellő biztosítékot s tájékozást nyujtó intézkedés nem létezett, s az üzlet-kötések kávéházak-szerte s utca-sarkokon történtek.

„A Lloyd-társulat“ tehát gabonacsarnokában öszpontositotta s szabályozta a gabonauzletet s ez által a kereskedés rendezésére nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban hathatós befolyást gyakorolt.

Az alapszabályok értelmében a „Lloyd-

is volt csatolva. E nem csekély szakavatottságot, tapintatot s munkaerőt igénylő állomásra a társulat Weizskircher választotta meg. Ez időben még a társulatnak vagyona nem volt, s a hirlapbiztosítékot ugy kelle a tagoktól kölcsönképen megszerezni, mi egy hirlap vállalat kétséges voltánál fogva nagy részben a főtikár ernyedetlen fáradozásainak sikerült.

A lap (Pester Lloyd) megalakulása után a társulat, a politikai rovatnak a felelős szerkesztő szabályzott befolyása melletti vezetésére derék német publicistákat, dr.

WEISZKIRCHER KÁROLY.

W. K. mint magán ember egyike azon embereknek, kikhez örömet csatlakozunk, s családi körét is a magyar vendégszeretet, nyájasság s magyaros szellem lengi át.

A „Lloyd“ társulatról, mely anyagi viszonyaink, iparunk, gazdaszatunk s bel- és külföldi kereskedésünk előmozdítására oly jelentékeny tényezővé fejlődött, meg kell még jegyeznünk, mi-kép ez nem feledkezett meg arról, hogy kiválóan hazai társulat, s már jelentékeny összegekkel járult hazai ezélok előmozdítására, a mennyiben létezése óta több mint 40,000 frot szentelt különféle ezélokra, mint ezt évkönyvei kimutatják. Tetemes áldozatába kerül a gabonacsarnok fenntartása s az ujonnan alakított áru- és érték-börze anyagi

W. K. 1846. april végén Pestre jött, hol egy, amaz időkben nagy befolyású férfiú pártfogása folytán a „magyar kereskedelmi társulatnál“ nyert alkalmazást, mely új pályája előbbi jogi pályájától elütő levén, itt feszített szorgalommal iparkodott magának kereskedelmi, nemzetgazdasági s nyelvismereketet szerezni. — A „magyar kereskedelmi társulat“ 1852-ben feloszlatván, — a kevés idővel az előtt Kern Jakab indítványa s fáradozásai nyomán keletkezett „pesti Lloyd“ társulatnál vállalt, az előbbihez mérve szerényebb bár, de a társulat életrevalóságánál fogva szép jövőt ígérő állomást. — Ez idő óta tevékeny résztvev mind a Lloyd-társulat szervezésében, mind az ez által alapított „gabonacsarnok“ létrehozásában, melyhez a lap felelős szerkesztősége

*) Fenntartjuk magunknak e fértut is, a „Pester Lloyd“ tulajdonképeni szerkesztőjét, kinek czikkeivel napontint találkozik az olvasóközönség, bemutatni, s ez alkalommal a „Pester Lloyd“ hirlapról is bővebben szólni.

Szék.